

МЕТА

ЧАСОПІС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

• ГРУДЕНЬ • 2009 РОКУ БОЖОГО • ЧИСЛО • 10/59 •

ПАМ'ЯТАЄМО!

**У СВЯТІЙ СОФІЇ ВІДБУЛАСЯ
СПІЛЬНА МОЛИТВА
ЗА ПОМЕРЛИХ ВІД ГОЛОДУ**

У День пам'яті жертв Голодомору в Софійському соборі Києва відбулася спільна міжконфесійна молитва за померлих від голоду. Молитву провели глави та уповноважені представники Церков та релігійних організацій України. Від Української Греко-Католицької Церкви за жертв Голодомору молився Блаженніший Любомир, Верховний Архієпископ Києво-Галицький.

У Святій Софії свою молитву до Господа підносить Президент України Віктор Ющенко разом з дружиною пані Катериною Ющенко та дітьми, вищі посадові особи держави, зокрема прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко, секретар РНБОУ Раїса Богатирьова, віце-прем'єр-міністр Іван Васюник, міністри, народні депутати, представники КМДА, громадських організацій, інтелігенції тощо.

**МОЛИТВА БЛАЖЕННІШОГО ЛЮБОМИРА ЗА ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ
КИЇВ, СОБОР СВЯТОЇ СОФІЇ, 28 ЛИСТОПАДА 2009 РОКУ**

Господи Боже наш, ми зібралися тут, у Твоєму храмі, щоб у щирій молитві вшанувати пам'ять синів і дочок українського народу, наших дідів і батьків, яким насильно забрали життя. Упродовж минулого століття наш народ пережив багато різних трагедій. За своєю жорстокістю і кількістю жертв найжахливішим серед них був Голодомор. Крім того, великих страждань на наші землі принесли різні окупаційні режими, під час яких полягло багато наших людей, цілком невинних, лише за те, що були українцями, щирими дітьми свого народу та християнами, Твоїми вірними дітьми. Щойно наприкінці минулого століття, після тих, різного роду, переслідувань нам засяяло сонце свободи. Ми, люди, не можемо зрозуміти, чому Твої дари треба здобувати такою великою ціною, але ми пригадуємо собі життя Твого єдинородного Сина, Господа Ісуса Христа, який Своє воскресіння окупив стражданням і смертю на хресті.

Відродження нашого народу почалося менше ніж два десятиліття тому. Воно ще триватиме певний час і шлях перед нами ще дуже довгий. Але ми віримо, що завдяки жертвам наших дідів, прадідів і батьків цей процес відродження завершиться успішно. Нехай наша нинішня молитва буде запорукою того, що їхня пам'ять у нашому народі, у наших серцях і у наших умах залишиться вічною. Амінь.

Сьогодні
у часописі "МЕТА":

2-3 стор.

Як платитимемо за користування газом?

Відкрито пам'ятник о. Ярославу Лесіву

Розпочав роботу Патріарший синод єпископів

4-5 стор.

Влада Чилі забороняє ставити пам'ятник Папі Івану Павлу II

Покаяння директора абортного центру

6-7 стор.

УГКЦ у Львові: до і після репресій та у сьогоднішні

Реформа календаря і пасхалії

8-9 стор.

Клуб знайомств. Щоб серця єдналися в любові

Католики не можуть бути масонами

о. Євстахій Смаль – Божий герой

10-12 стор.

Папські монети

Історія парохій Львівщини. Кам'янопіль

Чи засуджувала Церква Галілео Галілея?

ЗАТВЕРДЖЕНО МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПРИРОДНОМУ ГАЗІ

Кабінет Міністрів України затвердив механізм практичної реалізації своєї постанови № 989 від 03.09.2009 року «Про ціни на природний газ для потреб релігійних організацій». Своім рішенням уряд вніс зміни до даної постанови та встановив, що усі потреби релігійних організацій у природному газі, окрім виробничо-комерційної діяльності, будуть забезпечуватися за роздрібними цінами як для населення (до цього газопостачальні компанії, а також і Національна комісія регулювання електроенергетики України, застосовували згадану постанову лише в контексті опалення культових споруд). Про це повідомляє Інститут релігійної свободи.

Постановою № 1239 від 18 листопада 2009 року Кабінет Міністрів вніс зміни до пункту 1 постанови № 989, виклавши його в такій редакції:

«1. Установити, що для релігійних організацій природний газ (крім обсягів, що використовуються для виробничо-комерційної діяльності) відпускається за роздрібними цінами, диференційованими залежно від річних обсягів споживання (далі – роздрібні ціни), які затверджені Національною комісією регулювання електроенергетики для населення.

За надані послуги з газопостачання (крім обсягів, що використовувалися для виробничо-комерційної діяльності) релігійні організації здійснюють розрахунок за роздрібними цінами відповідно до показань лічильників газу.

У поточному році для релігійних організацій роздрібні ціни застосовуються залежно від річного обсягу використання природного газу в минулому році (крім обсягів, що використовувалися для виробничо-комерційної діяльності).

У разі підключення до газорозподільної мережі нового об'єкта релігійної організації у поточному році застосовуються роздрібні ціни, диференційовані залежно від річного обсягу споживання, який не перевищує 2500 куб. метрів.

Газопостачальні підприємства проводять щороку станом на 1 січня перерахунок вартості природного газу (окремо за кожною релігійною організацією) залежно від обсягу фактичного використання природного газу та роздрібних цін на нього у минулому році».

Уряд також доручив Національній комісії регулювання електроенергетики надавати роз'яснення щодо застосування механізму перерахунку вартості природного газу.

Як прокоментував це рішення уряду виконавчий директор Інституту релігійної свободи Максим Васін, «Кабінет Міністрів зважив на клопотання релігійних організацій, Держкомнацрелігій, а також Інституту релігійної свободи, які заявляли про наявні проблемні питання у практичній реалізації рішення уряду щодо встановлення цін на природний газ для потреб релігійних організацій на рівні як для населення. Тому очевидно, що метою зазначених змін є запобігання практиці неоднозначного застосування постанови Кабміну № 989 місцевими газорозподільними організаціями, адже декотрі із них у жовтні-листопаді цього року навіть вдавалися до практики відключення храмів та молитовних будинків від газового опалення».

ЗА ЦЕРКВУ, ВІРУ, БАТЬКІЩИНУ

25 листопада в селі Підмихайлівці Букачівського деканату, що на Івано-Франківщині, перепоховали матір-ігуменю Моніку Полянську, ЧСВВ, яка загинула в мордовському таборі Дубравлаг у 1951 році.

Цього дня єпископ Івано-Франківський УГКЦ Володимир (Війтишин) відслужив у співслужінні пароха с. Підмихайлівці та смт. Букачівці, протопресвітера Букачівської округи митр. прот. Мирослава Любінця, а також деканального духовенства, св. Літургію в каплиці, яка знаходиться на території психоневрологічної лікарні (колишній монастир сестер-василіянок). Після Літургії останки ігумені були урочисто перенесені на підмихайлівський цвинтар і перезахоронені поряд з могилою батька монахині, який був місцевим священиком. У майбутньому тут планують встановити пам'ятник.

Довідка: У 1940-х роках в Підмихайлівцях був монастир сестер-василіянок УГКЦ, які опікувалися дітьми-сиротами, проводили просвітницьку роботу серед місцевих людей, а в часи німецької окупації перемовували єврейських жінок з дітьми та допомагали воякам УПА. У 1945 році 60-річну матір-ігуменю та ще кількох монахинь НКВС заарештувало за співпрацю з УПА і вірність Українській Греко-Католицькій Церкві. Після півторарічного ув'язнення у станіславській тюрмі місцем заслання стала Мордовія. Нині триває процес беатифікації Моніки Полянської.

о. Юрій ТРУХАН,
секретар Єпископа Івано-Франківського УГКЦ

Тиждень української культури і духовності у громадах тосканських міст

З метою культурного та духовного обміну між Львівською Архиепархією та єпархіями тосканських міст Флоренція і Прато в Італії відбулися урочисті богослужіння та концерти, в яких взяли участь Вископреосвященніший владика Ігор (Возняк), Архиепископ Львівський, та молодіжний хор «Надія» Львівської парафії Положен-

ня пояса Пресвятої Богородиці.

У неділю, 15 листопада, владика Ігор відвідав українську громаду міста Прато та відслужив св. Літургію, а після обіду у Пратівському кафедральному соборі св. Стефана відбулася відправа акафісту до Богородиці перед реліквією – поясом Пречистої Діви Марії.

Семінарія Святого Духа урочисто вшанувала пам'ять св. Йосафата Кунцевича

24 листопада, у навечір'я празника святого священномученика Йосафата, семінарія спільнота звершувала всенощне бдіння, молячись Велику Вечірню з Литією та святкову Утреню. На богослужіннях, які очолив віце-ректор семінарії о. Орест Демко, були присутні Преосвященніший владика Святослав (Шевчук), єпископ-помічник єпархії Покрови Пресвятої Марії в Буенос-Айресі (Аргентина), ректор семінарії о. Миколай Фредина та отці-настоятелі семінарії.

Відтак у сам день свята, 25 листопада, у семінаріному храмі Святого Духа служилася урочиста Божественна Літургія, яку очолив Преосвященніший владика Святослав. У своєму слові з нагоди празника архиєрей, зокрема, зазначив: «Так стається, що в найкритичніших моментах життя Церкви Господь, аби відновити її

життя, її внутрішній дух, посилає святих людей... Таким відновником, а, відтак, і вічним фундаментом нашої Церкви є святий Йосафат, який своєю кров'ю запечатав діло з'єднання Церков, що є змістом існування місії нашої Церкви в лоні Церкви Вселенської». Продовжуючи проповідь, владика Святослав запропонував учасникам моління ближче приглянутися до духовного світу святого Йосафата, «щоб зрозуміти, як ми сьогодні можемо черпати з того великого скарбу, який має наша Церква».

На завершення проповіді владика закликав усіх присутніх до щирої молитви, «щоб святий Йосафат поспричинив оновлення нашу Церкву, адже він відчув, як постійно з Христового боку випливають благодаті, котрі наповнюють та оживляють Його містич-

не Тіло, яким є ми з вами – Церква Вселенська, Церква Господня».

Тарас ОСТАФІВ

Урочистості у храмі Академії сухопутних військ

22 листопада святковою Божественною Літургією розпочалися урочистості з нагоди празника Архистратига Михаїла, небесного покровителя храму Академії сухопутних військ у Львові. Очолив празничне богослужіння о. Іван Майкович, ЧСВВ. На святковій Літургії були присутні представники командування Академії, зокрема, перший заступник начальника Академії полковник Олександр Сивак, заступник начальника Академії з гуманітарних питань полковник Юрій Гусар та чисельна спільнота курсантів і прихожан храму. Супроводжувала Літургію своїм чудовим співом чоловіча хорова капела «Дударик».

По завершенні святкового богослужіння голова Центру військового капеланства о. Степан Сус подякував усім гостям, працівникам вузу та курсантам за спільну молитву. Головний військовий капелан Львівської архиепархії виголосив особливі слова подяки керівництву Академії, яке всіляко сприяє розвитку капеланського служіння серед курсантів цього військового навчального закладу. Не оминув о. Степан своєю увагою й людей доброї волі, які долучаються до встановлення військового капеланства в українському війську.

Опісля слово мав перший заступник начальника Академії Олександр Сивак, який у своєму зверненні також привітав капеланів із храмовим празником. Особливо пан полковник наголосив на важливості духовного та релігійного виховання молодих офіцерів Збройних Сил України та відзначив вагомий внесок у цьому процесі військових капеланів Львівської архиепархії УГКЦ. На знак подяки

Олександр Сивак від імені керівництва військового вузу вручив грамоти капеланам, які працюють з особовим складом Академії.

Завершилися святкування гучним многоліттям у виконанні «Дударика» та окропленням свяченою водою присутніх у храмі, яке здійснив о. Степан Сус.

Андрій ХОМИШИН

В Галичі освячено пам'ятник митрополиту Андрею Шептицькому

У переддень 65-х роковин відходу у вічність Слуги Божого Андрея Шептицького на подвір'ї храму Різдва Христового у м. Галичі освячено величавий пам'ятник великому Митрополиту. Цей пам'ятник встановлено на площі між церквою і дзвіницею, а погляд Слуги Божого спрямований на макет храмового комплексу княжого Галича. І це має глибоку духовну символіку: митрополит Андрей зі свого владичого трону охороняє 1000-літню християнську спадщину України.

Чин освячення пам'ятника у присутності священиків Галицького деканату, представників влади та громадськості здійснив Преосвященний владика Софрон

(Мудрий), ЧСВВ, ректор Івано-Франківської Теологічної академії. У своєму пастирському зверненні владика наголосив на винятковій важливості збереження нашої історичної пам'яті, що є фундаментальною основою українського християнства та незнищенною підвалиною духовності нації. У заключному слові о. митрат Василь Завірач подякував владіці за жертвенність та глибоке розуміння важливості подібних акцій, а також висловив надію, що відтепер Слуга Божий Митрополит Андрей безустанно чуватиме над Галицькою землею, охороняючи її від духовної оспалості та лукавих підступів цього світу.

о. Ігор ПЕЛЕХАТИЙ

Розпочав свою роботу Патріарший Синод Єпископів УГКЦ

«Коли ми одержуємо повноту Тайни священства, перед нами постає потрійне завдання: бути вчителем, святителем і пастирем для тих людей, які нам будуть довірені. Ці завдання можна аналізувати, можна дискутувати, яке з них є найважливішим. Але, мабуть, насамперед ми маємо звернути увагу на слова Ісуса Христа, скеровані до законотворця, який Його запитував про найважливішу заповідь. Господь йому відповів, що найважливішими заповідями є любити Бога і ближнього», — сказав у проповіді з нагоди початку роботи Патріаршого Синоду Єпископів Блаженніший Любомир. Саме це, за словами Предстоятеля УГКЦ, є найважливішим у служінні єпископа: любити Бога понад усе і любити ближнього, як самого себе.

(Слухати фрагмент проповіді Блаженнішого Любомира). 29 листопада 2009 року у Львові розпочав свою роботу Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, який триватиме до 6 грудня. Синод — це найвищий церковний орган, засідання якого відбуваються раз на рік і який вирішує найважливіші питання церковного життя. У Синоді, що його очолює Глава УГКЦ Блаженніший Любомир, беруть участь єпископи УГКЦ з України та з-за кордону (Західної Європи, США, Канади, Бразилії, Аргентини та Австралії). Основною темою робочих засідань буде питання євангелізації.

Предметом дискусій щодо євангелізації є розроблені Патріаршою комісією з питань євангелізації пропозиції щодо довгострокового плану євангелізації УГКЦ. Їх було укладено на основі випрацюваних у єпархіях і екзархатах на відповідних місцевих соборах Довгострокових програм євангелізації єпархії/екзархату (на 5–10 років). Крім того, у пропозиціях Патріаршої комісії з питань євангелізації було враховано поради та думки вірних Церкви, які вони надсилали у рамках підготовки до Патріаршого Синоду.

На Синоді, за словами Блаженнішого Любомира, буде розроблено стратегію євангелізації для всієї Церкви, не тільки в Україні, а й на поселеннях. «Першим завданням Церкви є євангелізувати, проголошувати Добру Новину. Будемо міркувати, як найкраще це робити, як до цього готуватися, як потрібно це розуміти, адже хрещені люди покликані до євангелізації», — сказав Предстоятель УГКЦ.

Департамент інформації УГКЦ

Діти краковецької спецшколи-інтернату написали листи до св. Миколая

Якщо запитати у студентів Львівських вузів з чим у вас асоціюється назва села Краковець, то певна річ, що більшість респондентів сказали, що із кордоном Україна-Польща. Університетській молоді політехніки, з якою працюють студентські капелани, при слові Краковець перше, що спадає на гадку це — спецшкола-інтернат для дітей.

Кожного року на передодні свята св. Миколая, діти пишуть листи в яких складають річний звіт слухня-

ності і чемності, а також просять у святого Старця дарунків, зокрема тих які найбільше потребують чи бажають. Листи пишуть усі діти, від першого до одинадцятого класів. В кожній дитини своя окрема історія життя, одні з них є сироти, чи напівсироти, є й такі, що мають батьків, але з різних причин горе-батьків позбавлено опікунських прав. Та й не завжди опікуни в змозі забезпечити дитину усім необхідним. Тому рідним домом для багатьох із них є стіни інтернату, а вихователі і персонал стають життєвими розрадниками і названими батьками.

Помічниками Святого Миколая вже третій рік поспіль є молодіжний актив Центру Студентського Капеланства який допомагає парафіяльним священикам храму Пресвятої Євхаристії та Патріаршої комісії у справах молоді опікуватися дітьми із Краковецької спецшколи-інтернату.

Директор Стебівка Адам Михайлович та його заступник Ольга Йосифівна повідомили, що після

трьохтижневого карантину усі діти вже перебувають на навчанні і підготували листи до святого Миколая. Окрім дитячих листів о. Ігор Хороз підказав скласти список необхідних речей безпосередньо для побуту в інтернаті, — «...можливо хтось із парафіян відгукнеться і допоможе», а щодо листів, то вже в неділю вони будуть висіти на символічному деревці у Храм Пресвятої Євхаристії. По завершенні розмови відповідальна за акцію від студентського капеланства Марія Сербін, підійшла до дітей і деякий час з ними розмовляла.

— Діти час від часу дзвонять, і розповідають про свої справи, про навчання, про труднощі, — каже Марія, — з деякими навіть випадає зустрітися протягом року.

Капелан брат Тарас Грем повідомив, що студенти допомагатимуть Святому Миколаю пакувати подарунки, які роздаватимуть дітям 18 грудня, після святкового театралізованого дійства.

Коломияни вшанували жертв Голодомору

До роковин пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років коломиєська громада долучилася до загальнодержавного поминання загиблих від насильницького голоду заупокійними відправами у церквах міста, запалюванням свічок пам'яті, а також освяченням пам'ятника. Стражденні сторінки історії українського

народу вимагають бути знаними і пошанованими, щоб мати гідність до кращого сьогодення і майбутнього. Голодомор 1932-1933 рр., який забрав життя близько 10 млн. українців, залишається великою раною, яка потребує молитовного і поминального загоєння.

Пам'ятник виконано у вигляді хреста, а його проект розроблено художником Мирославом Ясінським. Спорудження пам'ятника стало можливим завдяки коштам територіальної громади міста Коломиї.

Відкриття й освячення монументу здійснили єпископ УГКЦ Миколай (Сімкайло) та єпископ УПЦ (КП) Іван (Бойчук) за участю представників влади, політичних партій і громадських організацій. Із промовою виступив міський голова Юрій Овчаренко. Крім того, прозвучали вірші, спогади сучасників тієї лихої доби.

До Дня пам'яті жертв Голодомору в Музеї історії Коломиї презентовано книгу Дмитра Гриньківа «На покосах голодної смерті», де зібрано спогади, документи, списки людей, які пам'ятають Голодомор 1932-1933 року на Великій Україні, а тепер живуть у місті над Прутом.

о. В. ПЕРЦОВИЧ,
прес-секретар

Коломиєсько-Чернівецької єпархії УГКЦ

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «СФФАТА. ГЛУХА ЛЮДИНА В ЖИТТІ ЦЕРКВИ»

19-21 листопада 2009 року в Новому синодальному домі Ватикану тривала Міжнародна конференція «Сф-фата. Глуха людина в житті Церкви», яку організувала Папська Рада з питань охорони здоров'я і медичних працівників. Ця подія стала духовною потіхою для 278 мільйонів осіб з вадами слуху у цілому світі, адже вперше за багато років праці папських Конгрегацій і Рад на високий рівень було поставлено проблему пастирства для осіб зі спеціальними потребами. Надзвичайно змістовно на конференції обговорювалися пасторальна проблематика і досвід служіння для глухих осіб у різних країнах світу, аспекти медичної проблеми ранньої діагностики. Головною ж справою на конференції була розробка методів і богословських підходів, які б конкретно виражали ставлення Церкви до проблем глухої людини.

МОЩІ БЛАЖЕННОГО ОМЕЛЯНА КОВЧА ВШАНОВУВАТИМУТЬ У КОСМАЧІ

Впевненим кроком до створення музею та відпустово-паломницького центру ім. священномученика Омеляна Ковча в с. Космач стало передання правлячим архиєреєм Коломиєсько-Чернівецької єпархії УГКЦ Миколаєм (Сімкайлом) мощей блаженного Омеляна до його рідного села. Від імені вірних Космача, де народився Праведник світу о. Ковч, духовну реліквію у спеціально виготовленій раці-мощівниці з рук владики отримав о. Ігор Андрійчук, адміністратор церкви Пресвятої Трійці.

Події передачі мощей, яка відбулася 26 листопада у єпархіальній каплиці Покрови Пресвятої Богородиці, передувало зачитання відповідного декрету єпископа о. митрата Василя Мельничуком, канцлером єпархії: «Поручаю вірних та духовенство Коломиєсько-Чернівецької єпархії УГКЦ заступництву священномученика Омеляна Ковча — мученика української землі, який своїм життям та християнською вірою у страшних умовах 2-ї світової війни та фашистського концентраційного табору «Майданек» долав смерть».

Висловлюючи вдячність єпархові, о. Ігор наголосив на важливості цієї події не тільки для космачан, але й для всіх, хто бажатиме відвідати рідну землю блаженного Омеляна Ковча і проситиме його заступництва.

о. В. ПЕРЦОВИЧ,

прес-секретар Коломиєсько-Чернівецької єпархії УГКЦ

ВІДКРИТО ПАМ'ЯТНИК

СВЯЩЕНИКУ УГКЦ ЯРОСЛАВУ ЛЕСІВУ

22 листопада єпископ Івано-Франківський Володимир (Війтишин) відвідав з пастирським візитом парохію в м. Болехові, парохом якої є прот. Болехівської округи Зіновій Малиновський. Очоливши Божественну Літургію, владики виголосив проповідь про ревну душпастирську працю о. Ярослава Лесіва в часи підпільного служіння УГКЦ, зупинившись на коротких біографічних сторінках життя цього великого подвижника Церкви, який віддав своє життя за Церкву та Україну.

Після св. Літургії була відслужена панахида на могилі о. Ярослава Лесіва та відкрито пам'ятник на честь ревного душпастиря в його рідному місті Болехові.

В урочистостях взяли участь деканальне духовенство, представники влади та інтелігенції. Цього дня говорили про вільну Церкву, батьківщину Україну та її народ, за незалежність та свободу якої віддало своє життя так багато духовенства.

о. Юрій ТРУХАН,

секретар єпископа Івано-Франківського УГКЦ

ПРОЩА НА МІСЦЕ ЗАХОРОНЕННЯ БЛАЖЕННИХ ПРЕПОДОБНОМУЧЕНИЦЬ ОЛІМПІЇ ТА ЛАВРЕНТІЇ

Нещодавно вірні парафії Сибіру відправилися в поселення Харськ, яке знаходиться на віддалі 300 км від м. Томська. Сюди у 50-х роках минулого століття були заслані і тут померли двоє монахинь УГКЦ Олімпія Біда та Лаврентія Гарасимів, які у 2001 році Папою Іваном Павлом II були проголошені блаженними.

Пошук місця захоронення було розпочато у 2002 році. Для цієї місії з України прибули сестри Згромадження св. Йосифа. Були знайдені свідки цих подій, а також пройдено багато інстанцій, перш ніж вдалося віднайти місце поховання й одержати дозвіл на ексгумацію. У 2005 році експедиція, котра складалася з представників Греко-Католицької Церкви, відправилася до місця заслання і смерті блаженних монахинь та провела ексгумацію тлінних останків для дальшого перевезення на Україну. Частина ж мощей залишилася лежати в сибірській землі, і ось уперше до цього місця приїхала група прочан.

ВЛАДА ЧІЛІ ЗАБОРОНИЛА СТАВИТИ ПАМ'ЯТНИК ІВАНУ ПАВЛУ ІІ

Намір встановлення найбільшого пам'ятника Папі Римському Івану Павлу ІІ в Чилі відхилений властями країни, повідомляє ВВС. Величезну скульптуру заввишки 13,5 метра, включно з постаментом, планувалося встановити на одній із площ у столиці країни Сантьяго.

Гіпсова модель, за якою повинні були відлити металеву статую, вже повністю завершена і перебуває в майстерні художника у центрі Сантьяго. Проте Національна рада з охорони пам'ятників відмовилася дати «добро» на встановлення меморіалу, позбавивши скульптора можливості вдало розмістити своє творіння. Члени ради визнали, що розміри фігури Івана Павла ІІ надто великі, що порушило б архітектурну гармонію площі. Крім того, вони залишилися невдоволені тим, що важку скульптуру передбачалося помістити над підземною автостоянкою, а це, на думку членів ради, було б недостойним пам'яті такої шанованої фігури, як Папа Іван Павло ІІ.

Рішення чилійських властей поставило скульптора перед проблемою – де ж поставити пам'ятник? Найімовірніше, його все ж встановлять в іншому місці; можливо – на тихоокеанському узбережжі, на пагорбі, який височіє над Сантьяго. На думку багатьох місцевих жителів, це найбільш відповідне місце для настільки значної монументальної композиції.

ІТАЛІЯ: «НІ!» МАФІЇ В ЦЕРКВІ

Для мафії немає місця в Церкві – оголосив генеральний секретар єпископату Італії єпископ Маріано Крочата. Кожен, хто співпрацює з мафією чи з іншою формою організованої злочинності, автоматично перестає бути членом Католицької Церкви. За словами владики, в даному випадку навіть не потрібно оголошувати про екскомуніку.

Тема мафії домінувала на недавній прес-конференції, яка завершила пленарне засідання єпископів. Ця проблема стосується вже не лише півдня країни, а всієї Італії, зазначив секретар єпископату. На його думку, мафія не є непереможною; потрібно лише рішучіших кроків з боку держави, яка повинна використати сприятливу суспільну атмосферу.

КОЛУМБІЙСЬКИЙ СУД ДОЗВОЛИВ ХРИСТІЯНАМ НЕ СЛУЖИТИ В АРМІЇ

Міжнародні правозахисні християнські групи схвалили рішення Верховного суду Колумбії, яке дозволяє колумбійцям, в т.ч. християнам, ухилятися від проходження обов'язкової військової служби через релігійні, моральні або світоглядні переконання. Такого права добивалися декілька релігійних груп і християнських організацій впродовж багатьох років. «Рішення підтримати право на свідоме ухилення від служби було прийняте 16 жовтня. До цього лише молоді люди, які навчаються на католицьких священників, мали гарантоване право на звільнення, повідомляє «Christian Solidarity Worldwide».

Нині у Колумбії нараховується 11 тисяч солдатів-дітей. За даними правозахисників, більшість із них були рекрутовані в нелегальні військові угруповання, але відомими також є випадки, коли підлітки працюють на державні сили безпеки.

У ПРАЗІ ЗНАЙДЕНО МОГИЛУ, В ЯКІЙ, ЙМОВІРНО, ПОХОВАНА СВЯТА АГНЕСА ЧЕСЬКА

Під підлогою головного вівтаря церкви св. Кастуллуса у Празі реставратори й археологи виявили, ймовірно, могилу святої Агнеси Чеської (1211-1282). Про це із посиланням на газету «Hospodarske Noviny» від 11 листопада повідомило німецьке агентство KNA.

Агнеса Чеська беатифікована в 1874 р. Папою Римським Пієм ІХ, канонізована Іваном Павлом ІІ у 1989 році. Католицька Церква шанує її пам'ять 2 березня. Агнеса вважається однією зі святих покровительок Чехії і її портрет присутній на чеській купюрі у 50 крон.

Церква святого Кастуллуса знаходиться неподалік монастиря, заснованого в XIII столітті самою Агнесою. Вважається, що Агнеса була похована саме в цьому монастирі, де з 1235 року вона була настоятелькою. Пізніше її останки були перезаховані в невідомому місці.

Ймовірна могила та останки святої виявлені за допомогою спеціального радіолокатора. Проте вченим ще належить провести низку додаткових досліджень для підтвердження того, що це справді поховання св. Агнеси Чеської.

Відкриття могили святої Агнеси матиме велике значення не лише для археологів, але і для Католицької Церкви, цитують «Hospodarske Noviny» думку представника архієпископства Праги Алєса Пістора.

Ватикан випустив марку на честь Луїса Брайля

Поштамт Ватикану випустив поштову марку, присвячену 200-річному ювілею творця азбуки для сліпих Луїса Брайля. На марці зображено портрет винахідника, а його ім'я записане за допомогою винайдених ним знаків, які зроблені так, щоб сліпі люди могли «прочитати» їх дотиком.

Очікується, що марка коштуватиме 96 центів, а

тираж її складе 300 тисяч екземплярів. Купити марку можна буде у відділеннях зв'язку неподалік базиліки святого Петра.

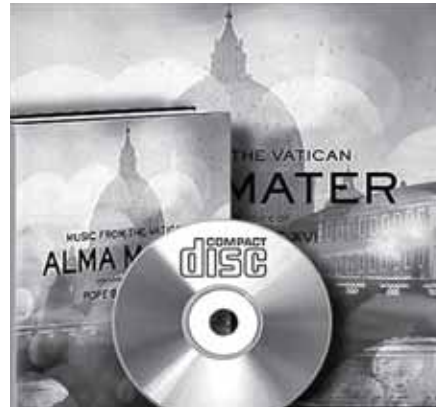
Луїс Брайль народився в 1809 році у Франції і втратив зір у ранньому дитинстві. Проте він не здався і самостійно винайшов систему, за допомогою якої сліпа людина може читати і писати, відчувуючи знаки подушечками пальців. Його

система змінила життя багатьох незрячих людей.

У Римі відбулася презентація музичного альбому Венедикта XVI

10 листопада відбулася презентація диску «Alma Mater – Музика з Ватикану», на якому звучать співи у виконанні Папи Римського Венедикта XVI, повідомляє британська газета «The Daily Telegraph». На диску Глава Римо-Католицької Церкви виконує молитви та співи на п'яти мовах, у тому числі на латині, італійській і своїй рідній – німецькій. Понтифікові не довелося ходити до студії – записи його голосу надало Радіо Ватикану. В альбомі тривалістю 49 хвилин голос Папи звучить всього лише близько 10 хвилин. Його супроводжують хор і оркестр. Запис хору Філармоніч-

ної академії Риму було зроблено в базиліці св. Петра, а акомпанує голосам британський Королівський

філармонічний оркестр, запис якого був зроблений на лондонській студії «Еббі-Роуд».

Вісім симфонічних творів для альбому написали троє сучасних композиторів – італійський католик Стефано Маїнетті, британець Саймон Бозуелл, який називає себе агностиком, і мусульманин Нур Еддіне, родом із Марокко. Окрім сучасних композицій, в альбомі звучать традиційні григоріанські співи.

Кошти, виручені від продажу альбому, надійдуть до фонду музичної освіти для дітей з малозабезпечених сімей.

Італійці ображені новими архітектурними формами храмів

В Італії посилюються протести проти будівництва нових огидних на вигляд святинь. Відкритий лист із цього питання написали до Папи Венедикта XVI італійські інтелектуали – митці, архітектори, теологи, філософи, історики та журналісти. Його опубліковано в контексті оголошеної на 21 листопада зустрічі Папи Римського з митцями.

«Кожного дня виникають все нові сакральні об'єкти, позбавлені сакральності, що свідчать про брак обізнаності про Літургію, а також про те, що при будівництві керуються виключно функціональним призначенням та шаленими і безпеліційними капризами архітекторів, – говориться у листі. – В наших храмах збільшується кількість абстрактних картин і «загальнорелігійних» символів, які не мають жодного католицького змісту».

На думку авторів листа, сучасне мистецтво і сакральна архітектура «не сприяють радісній і життєдайній

зустрічі з Богом», а навпаки, «роблять її неможливою або є перешкодою для неї». Італійські інтелектуали підкреслюють, що відповідальність за якість нових святинь несуть не тільки архітектори, а насамперед Церква, яка їх замовляє. Звідси – гарячий заклик авторів листа до Венедикта XVI, аби він серйозно зацікавився цією справою.

Лист став наслідком дискусії, яка вже декілька місяців триває в середовищі людей, зацікавлених в Італії сакральним мистецтвом. Викликали її спонтанні протести мешканців міста Фоліно, які невдоволені новим храмом у формі бетонного куба. Про реакцію вірних, які не можуть сприйняти збудованих для них святинь, спочатку писалося у спеціалізованих журналах, а тепер було вирішено звернутися до самого Папи Римського.

Релігійне невігластво – частина світогляду сучасної молоді

Ні для кого вже не є таємницею, що західне суспільство стає все секуляризованішим. Половина із опитаних учнів старших класів Америки вважають, що Содом і Гоморра – це чоловік і дружина. Згадки про

страждання Йова під час викладів курсу релігієзнавства у студентів одного з університетів Канади викликають подив. У Франції при вивченні історії мистецтва учнів приголомшує присутність на картинах епохи Відродження «дивного птаха» (голуба, який символізує Святого Духа).

До недавнього часу такі «ляпи» (доказ секуляризації західного суспільства) могли стати лише приводом для жартів серед викладачів, але зараз, на думку багатьох західних вчених, постійно зростаюче релігійне невігластво в Європі та Північній Америці створює серйозні бар'єри між культурами. І, як наслідок, – антагонізм та відсутність поваги до думки інших, неможливість мирного співіснування та співпраці.

На думку багатьох західних вчених, у навчальну програму вищої школи необхідно ввести курс релігієзнавства, і це не повинно об-

межитися лише одним предметом. Навіть у Франції, де Церква і держава чітко розділені, до навчальної програми вже введено предмет релігієзнавства. У цій країні на початку XX століття з текстів дитячих книг вилучалися слова персонажів, звернені до Отця Небесного, і замінювалися фразою «Мій батько мертвий», а вигук «О, мій Боже!» замінювали словом «Алас!» Сучасні ж дитячі книги вже містять цитати з Біблії, опис розп'яття Христа, і це, на думку, представника Європейського інституту релігієзнавства Ізабель Сен-Мартен, – частина заходів, спрямованих на об'єднання культурної значущості релігії.

Релігія проникає у всі сфери людського життя, і велика кількість проблем у суспільстві (наприклад, антисемітизм) виникає власне через нестачу знань, коли релігія сприймається як щось «застаріле», «ірраціональне» і «гнітюче».

Ватикан спростував повідомлення про нібито плановану відміну целібату

Святий Престіл пояснив, що спекуляції в ЗМІ про нібито плановану поступову відміну целібату в Римо-Католицькій Церкві, які з'явилися після затвердження Папою Апостольською Конституції для англікан, не відповідають дійсності (спекуляції в масмедіа про поступову відміну целібату викликала заява італійського журналіста Андре Торнелія, який сказав, що причини, з яких Апостольська Конституція

до сих пір не опублікована, мають інший, ніж просто технічний характер). Як пояснив префект Конгрегації віровчення кардинал Вільям Льовада, подібні припущення безпідставні. За інформацією порталу «Milites Christi Imperatoris», прес-секретар Святого Престолу отець-єзуїт Федеріко Ломбарді пояснив, що неодружені священники Англіканської церкви, які бажають вступити у повне і видиме сопричастя з Ка-

толицькою Церквою, повинні прийняти целібат і його дотримуватися. Проте для тих англіканських священників, які вже перебувають у шлюбі, Конституція надає можливість продовжувати бути католицьким священником.

Апостольська Конституція, яка незабаром буде оприлюднена, також регулює питання теологічної формації семінаристів, прагнучи при цьому утримати баланс між збере-

женням цінностей англіканської духовності і особливим занепокоєнням про перехід семінаристів, священників та мирян в лоно Католицької Церкви.

20 жовтня Папа Бенедикт XVI затвердив Апостольську Конституцію для англікан, які бажають перейти до Католицької Церкви, тим самим відповідаючи на бажання багатьох священників і мирян Англіканської церкви вступити у повне і видиме сопричастя з Римом.

Суперечку довкола останків Матері Терези називають диявольською

Албанські власті вимагають повернення останків Матері Терези з Індії, де вона прожила, фактично, все своє життя, до Албанії. Тим часом вирішити, кому, якій країні належить ця подвижниця, непросто, пише німецька «Die Welt».

У жовтні 2003 року Матір Тереза була причислена Католицькою Церквою до лику блаженних, і цей день став національним святом в Албанії. Її іменем був названий аеропорт у Тірані, а також чисельні премії, які присуджуються людям, що присвятили себе служінню ближнім. А у сусідній Македонії, де народилася Агнес Гонджа Бояджіу, яка стала згодом католицькою черницею Терезою, можна побачити чимало пам'яників засновниці Ордену милосердя, яка померла у 1997 році.

Те, що останки національної героїні до сих пір залишаються в далекій Індії, не дає спокою багатьом албанським патріотам. Про повер-

нення її праху нещодавно заявив прем'єр-міністр Албанії Салі Беріша. При цьому, як пише автор статті в «Die Welt», у самій Індії албанська ініціатива викликала повне нерозуміння: Матір Тереза, вважають там, є частиною національного надбання, і будь-яке дитя може розповісти історію про те, як у 1946 році під час поїздки по Калькутті їй з'явився Ісус, який зажадав від неї облишити всі справи і слідувати за Ним в ім'я допомоги найбіднішим. Матір Тереза була громадянкою Індії, наголошується в заяві зовнішньополітичного відомства країни і підкреслюється, що вона покоїться у своїй країні, в рідній землі.

Резонанс в індійських ЗМІ переріс в світовий, викликавши хвилю обурень. Так, американський телеканал CNN назвав суперечку, що розгорілася, «диявольською», а британська газета «The Times» — «огидною суперечкою». Внаслідок

цього глава албанського уряду поспішив пом'якшити тон своїх заяв. Аналітики при цьому вважають, що Беріша піклується не стільки про гуманність, скільки про власний зіпсований медійний імідж.

Думка екзорциста: хрест на стіні захищає від злих духів

Близько п'ятисот слухачів прибуло на теологічний факультет університету ім. Адама Міцкевича в Познані послухати лекцію на тему звільнення від демонічних

впливів. Зацікавленість лекцією переросла очікування керівництва факультету, яке було змушене кілька разів змінювати лекційний зал, коли виявилось, як багато прийшло осіб, здебільшого молоді. Навіть у найбільшому актовому залі факультету не вистачало сидячих місць.

Лекції проводив о.-др Мар'ян Пйонтковскі — екзорцист, який до виходу на пенсію викладав моральну теологію і був духівником у стінах цього навчального закладу. Його виступ стосувався захисту перед злими духами. «Служіння екзорциста дозволило мені відкритися на ціле море людських страждань», — зауважив він під час лекції. Він також докладно проаналізував питання природи злих духів і захисту перед ними. «У захисті перед злими духами нам можуть допомогти релігійні символи, як, наприклад, хрест, який висить на стіні», — вважає цей польський священник-екзорцист.

Ізраїльський археолог стверджує, що знайдено палац царя Давида

Відомий археолог доктор Ейлат Мазар під час своїх останніх ерусалимських розкопок у так званому Граді Давида, що на південному схилі Храмової гори, виявила масивну будівлю. Вона впевнена, що знайшла палац царя Давида.

Мазар переконана, що попередні вчені шукали палац не в тому місці. Вважалося, що палац знаходився у межах фортеці, яку Давид відбив у племені евусеїв і назвав «Градом Давида». Але це було невелике укріплення площею всього в декілька акрів, — палац там просто не було де поставити. Мазар же доводить, що палац знаходився за стінами початкового міста, посилаю-

чись на 2 Цар. 5, 17: «Коли філістимляни почули, що Давид помазали на царство над Ізраїлем, то піднялися всі філістимляни шукати Давида. І почув Давид і пішов (в оригіналі буквально «спустився») у фортецю». Мазар вважає, що у фортецю він відправився саме з палацу, який був поза фортецею, — вище по схилу. «Я задалася питанням: «спустився» — звідки? Значить, палац був розташований вище, ніж фортеця», — пояснює вона.

На місці, яке вона «вчитала» з Писання, Мазар знайшла залишки масивної стіни, яка протягнулася щонайменше на 100 м із заходу на схід і потім повертає під прямим кутом

на південь. Тут явно стояла якась велика будівля.

«Я сама здивувалася, як легко було його знайти

і як він добре зберігся. І глибина зовсім невелика — метр-два», — говорить доктор Мазар.

ДИРЕКТОР АБОРТИВНОГО ЦЕНТРУ ЗМІНИЛА СВОЇ ПЕРЕКОНАННЯ

Директор abortивного центру Planned Parenthood у Техасі Еббі Джонсон подала у відставку і приєдналася до руху «За життя» після споглядання над процесом абортів. Пропрацювала в вона у клініці в Техасі 8 років.

«Я пішла добровільно, оскільки змінила ставлення свого серця щодо цього питання, — заявила вона представникам руху «40 днів за життя», які молилися і постили поряд із клінікою від 2004 року. — Останньою краплею стало спостереження абортів з допомогою ультразвукової техніки».

Е.Джонсон ніколи не бачила, як відбувається аборт з допомогою ультразвуку, але якось їй довелося побути присутньою під час цього процесу. Вона побачила 13-тижневий плід, який намагався ухилитися від лікаря. «І я просто подумала: «Що ж я роблю?», — поділилась вона своїми переживаннями з журналістами «ABC news». — І вирішила: «Більше ніколи». Через два тижні вона звільнилася...

«Це було свідчення сили молитви і мужності Еббі — піти з роботи; вона відчувала, що не може більше працювати проти своєї совісті, — зазначив директор руху «За життя» і учасник акції «40 днів за життя» Шон Карні. — Це було радістю для всіх наших добровольців, які молилися біля клініки за повернення працівників клініки. І ми стали свідками, що повернення справді сталося».

За повідомленням учасників акції «40 днів за життя», Е.Джонсон — одна з восьми працівників індустрії абортів, які покинули свою роботу в ході 5-ї кампанії «40 днів за життя», яка недавно завершилася у 212 містах. Е.Джонсон — найкваліфікованіша із них.

В ІЗРАЇЛІ ВІЯВЛЕНО ПІДЗЕМНИЙ МОНАСТІР ЧАСІВ ПЕРШИХ ХРИСТИЯН

Археологи Хайфського університету повідомили про виявлення великої штучної підземної печери часів Христа, яка, за припущенням учених, впродовж 500 років слугувала монастирем.

Площа печери, яка знаходиться в Йорданській долині і віддалена приблизно на 40 кілометрів від міста Срихону, міститься на глибині 10 метрів під землею і має площу 4.000 квадратних метрів. На її стінах археологи виявили зображення християнських символів, у тому числі хрести, які, за попередньою оцінкою, датуються 350 роком н.е., а також 350 гербів римських легіонерів.

Керівник розкопок професор Адам Зерталь вважає, що це місце може з часом перетворитися на один із найбільших підземних туристичних об'єктів на Святій землі.

У В'ЄТНАМІ КАТОЛИЦЬКІ ЦВИНТАРІ ПЕРЕТВОРЮЮТЬ НА ПАРКИ

Католицька церква у В'єтнамі продовжує протестувати проти розкрадання належного їй майна. Зокрема, ординарій єпархії Вінг Лонг єпископ Нгуєн Ван Тан виступив проти перетворення монастирських будівель на заклади розваг. Йдеться про згромадження Конгрегації шартрських сестер св. апостола Павла, які саме у Вінг Лонг утримували дитячий будинок. Єпископ Ван Тан особливо обурений оскверненням місць, які впродовж багатьох років були місцем богослужіння і молитов, відзначає католицький портал «Milites Christi Imperatoris».

Комуністичні власті продовжують давню політику боротьби з релігією, — сказано в листі єпископа до вірних. В'єтнамський єрарх нагадав і про долі багатьох католицьких цвинтарів, які також були відібрані в Церкви і в більшості своїй перетворені на парки.

РОДИНА ЧЕРЧІЛЯ ПРОСИТЬ САЙЄНТОЛОГІВ БІЛЬШЕ НЕ ДРУКУВАТИ ЙОГО ФОТОГРАФІЙ У СВОЇЙ ЛІТЕРАТУРІ

Родичі колишнього прем'єр-міністра Великобританії Уїнстона Черчіля закликали сайєнтологів припинити розмішувати у своїй літературі його фотографії. Як відзначає газета «The Times», члени цієї організації використовували фотографії Черчіля і цитати з його знаменитих промов з метою залучення до своїх рядів нових adeptів і здобуття грошей для створення своїх центрів у Великобританії.

«Я розраховую, що вони негайно припинять використовувати фотографії мого діда. Не знаю, що ще можна зробити, але я їм написав, і тепер подивимося, що буде далі», — заявив внук экс-прем'єра, член парламенту від Партії консерваторів Ніколас Соумс.

Тим часом сайєнтологи намагаються відстоювати свої права на використання фотографій Черчіля, звинувачуючи «наклепників» у намірі «заподіяти зло».

Церква сайєнтології була заснована у 1953 році Реном Хаббардом. У Великобританії та низці інших країн, на відміну від США, вона до сих пір не визнана як релігійна організація, а суд Парижа наприкінці минулого місяця присудив провідним структурам сайєнтологів у Франції 600 тисяч євро штрафу за шахрайство.

УГКЦ У ЛЬВОВІ ДО І ПІСЛЯ РЕПРЕСІЙ ТА НИНІ

Тарас ГРИНЧИШИН

З нагоди 20-річчя легалізації Української Греко-Католицької Церкви у попередньому числі «Мети» (№ 8/57, за жовтень цього року) розпочато низку публікацій, метою яких є висвітлити стан УГКЦ (принаймні, в його «інституційному» аспекті) у м. Львові протягом останніх 70 років. Для порівняння прийнято три точки відліку, а саме:

• 1939 – Львів у складі Польської держави, напередодні початку Другої світової війни і репресій;

• 1989 – Львів у складі СРСР, напередодні його розпаду і відродження УГКЦ;

• 2009 – Львів у складі незалежної України, після відродження УГКЦ і стабілізації церковного життя.

Сьогодні пропонуємо Вашій увазі другу з цих публікацій.

1989: НАПЕРЕДОДНІ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ

Населення Львова цього року становило 816,2 тис. осіб, 79,1% з яких, тобто понад 645 тис. осіб, складали українці. Безумовно, така зміна в етнічному складі населення міста сталася внаслідок війни, зміни влади і пов'язаних із цим міграційних процесів. Більшість українців становили вихідці з довколишніх місцевостей Галичини, тобто греко-католики, принаймні, з походження. Проте 50 (з перервами) років радянської влади різко позначилися на релігійній сфері життя львів'ян.

Офіційно «ліквідована» 1946 року УГКЦ втратила усі свої давні монастирські, навчальні та адміністративні споруди – деякі з них було закрито, інші передано Російській Православній Церкві. Римо-католицькі храми теж було переважно закрито, а духовенство виїхало до Польщі. Загалом, напередодні 1989 року у Львові діяло лише близько двадцяти храмів, зокрема, 17 православних, 2 римо-католицькі і 1-2 протестантські будинки молитви.

У центрі міста продовжували діяти кілька тепер вже право-

славних храмів: собор св. Юра – катедра Львівсько-Тернопільської єпархії РПЦ (27-28 грудня 1988 року розділеної на дві), храми Успення Пресвятої Богородиці, Преображення Господнього, св. Параскеви-П'ятниці, св. Миколая, свв. Апостолів Петра і Павла, як теж храм св. Георгія Побідоносця на вул. Короленка.

Решта з діючих храмів знаходились на околицях Львова – переважно колишніх селах, які ввійшли до складу міста у повоєнні роки (Знесіння, Левандівка, Клепарів, Кривчиці, Збоїща, Рясне, Сихів тощо), та в його містечках-супутниках. Це були храми Вознесіння Господнього на вул. Старознесенській, свв. Андрія і Йосафата на вул. Четета, св. Апостола Андрія на вул. Варшавській, св. пророка Іллі на вул. Дорога Кривчицька, св. Димитрія на вул. Загірній, свв. Апостолів Петра і Павла на вул. Лукашевича (Рясне), св. Архистратига Михаїла на вул. Зеленій (у Сихові); а також храми Воскресіння Господнього у Винниках, Різдва Пресвятої Богородиці у Брюховичах і Воздвиження Чесного і Животворящего Хреста Господнього в Рудному.

При цьому три з них – храми у Рясному, Сихові та Брюховичах – це колишні костели (під титулами свв. Петра і Павла, Пресвятої Діви Марії Королеви Польщі і Христа Царя відповідно) у підміських місцевостях, переважно польське населення яких виїхало по війні до Польщі.

Водночас давній український храм Пресвятої Трійці у Сихові було закрито, віддавши його, з огляду на цінний стінопис, під опіку Львівської картинної галереї. Також влада закрила парохіальний храм Успення св. Анни у Голоску (перетворивши його на склад господарських речей), дочірний храм Різдва Пречистої Діви Марії у Рясній-Руській (перобудувавши у звичайний будинок), а також усі душпастирства і каплиці у світських закладах.

Зачинено й перебудовано було храм Непорочного зачаття Пречистої Діви Марії при монастирі св. Климентія отців ЧНІ. Монастирський комплекс зайняла турбаза «Львівська» об'єднання «Львівтурист», з церкви зробили кафе з готелем на другому поверсі, а в будинку розмістили бухгалтерію. Отці-редемптористи позбулися тоді усіх своїх домів: у монастирі св. Альфонса в Голоску влаштовано інфекційну лікарню, натомість будівлі монастиря Матері Божої Неустанної Помочі на Збоїщах спершу потрапили до складу військової частини; згодом тут влаштовано дослідний інститут, а каплицю сплюндровано.

У храмі св. Онуфрія закритого монастиря отців-василіян було відкрито музей стародруків Івана Федорова – філію Львівської картинної галереї.

Святоіванівську Лавру монахів-студитів на Чернечій горі було скасовано, а дерев'яний храм Премудрості Божої (під своєю колишньою назвою «св. Миколая з с. Кривки») увійшов 1966 року до складу новоствореного відділу народного будівництва Музею етнографії та художнього промислу, реорганізованого у 1971 році у Музей народної архітектури і побуту («Шевченківський Гай»), ставши його головною оздобою. Приміщення монастиря священномученика Йосафата «Студіон» на вул. Озаркевича віддано під лікарню.

Жіночий монастир Непорочного зачаття Пречистої Діви Марії сестер-василіянок на вул. Кирила і Методія разом з дівочою гімназією віддано під престижну школу № 4, а споруди колишнього монастиря св. Макрини з гімназією та інтернатом на вул. Генерала Чупринки перетворено на корпуси нинішнього Національного лісотехнічного університету України. Будівлю незавершеного монастирського храму св. Івана Богослова перепрофілювали під університетську бібліотеку.

У будинку колишнього дому Сестер милосердя св. Вінкентія на вул. Сахарова влаштовано дошкільний заклад (нині це – СЗШ «Джерельце»), а дім при Українському шпиталі на вул. Озаркевича відійшов під лікарню. Втратили свої чернечі доми також сестри-студитки (на території їх дому у Брюховичах постав комплекс 7-ї міської кардіологічної лікарні) і службінці (зокрема, й новий власний дім на вул. Пасічній, подарований їм Митрополитом Андреем Шептицьким у 1942 році).

Сестри-йосафатки втратили дім на вул. Замковій, проте залишились у будинку на вул. Заклинських, а з часом навіть придбали дім на вул. Ковельській та отримали у спадок від стареньких мирян, якими опікувались, ще три помешкання.

Комплекс Львівської духовної семінарії між вулицями Коперни-

ка і Дорошенка було віддано під навчальний корпус Львівського національного університету ім. І. Франка. В одній з його аудиторій було знищено інтер'єр внутрішньої семінарійної каплиці роботи П.Холодного.

Деякі храми було втрачено повністю: на самому початку Другої світової війни, 15 вересня 1939 року, вибухом німецької бомби було зруйновано семінарійний храм Святого Духа, а на початку 1960-х років знесено дерев'яну церкву свв. Андрія і Володимира на Богданівці. На місці останньої зведено житловий будинок. Незавершеною залишилась і будова храму Христа-Царя на Новому Знесінні, переобладнана під конторські приміщення.

Проте, незважаючи на усі репресії, Греко-Католицька Церква продовжувала працювати в підпіллі. Позбавлені храмів, священники здійснювали богослужіння й уділяли св. тайни вдома у себе або довірених вірних. Багато вірних слухали богослужіння з Риму по «Радіо Ватикан», а православні храми відвідували лише тоді, коли, як велів звичай, без цього не можна було обійтися (наприклад, для

цілування плащаниці). Чернечі доми діяли у приватних будинках і квартирах: сестер-службінць – на вул. Мучній і Каганця, сестер-василіянок – на вул. Навої, сестер-йосафаток – на вул. Заклинських, Ковельській, Корнякта і Старознесенській, сестер Пресвятої Родина – на вул. Яловець, сестер-студиток – на вул. Ніщинського, Пілотів і Довженка (на Левандівці, нині не існує) тощо. Монастир сестер милосердя св. Вінкентія ніколи не припиняв своєї діяльності. Сестри працювали у лікарні, в яку було реорганізовано колишній шпиталь Народної лікарни на вул. Озаркевича. У 1954 році вони отримали для проживання будинок на вул. Огієнка, 12/12а, який став їх матірним домом аж до 1992 року і притулком для духовенства підпільної УГКЦ. Навіть осередок керівництва підпільної Церкви діяв у звичайній квартирі в будинку на вул. Туган-Барановського, 30, де проживав владика Володимир (Стернюк), місцєблжуститель Львівського митрополичого престолу.

(Продовження у наступному числі)

Степан Хулап, кандидат богослов'я

РЕФОРМА КАЛЕНДАРЯ І ПАСХАЛІЇ

Нині, за оцінками ЮНЕСКО, на нашій планеті користуються близько 40 календарями – як «цивільними», так і релігійними. В кожного з них – своя історія виникнення та розвитку, проте більшість із них не має до нас жодного стосунку і тому є чимось абстрактним, цікавлять лише дослідників. Для православних же важливі насамперед юліанський календар та александрійська пасхалія, а також ті модифікації, які виникли протягом останніх чотирьох століть внаслідок їхньої «реформи»: григоріанський календар і пасхалія, а також т.з. «новоюліанський» календар.

Рідко хто з нас, відкриваючи церковний календар, аби довідатися, на який день припадає Великдень у тому чи іншому році, замислюється, звідки береться ця дата. Наша пасхалія видається настільки самозрозумілою, що ми не задаємося питанням, як вона виникла і розвивалася. Може здатися, що календар і пасхалія – це щось застигле і незмінне. Проте всі задані вище системи виникли не самі собою, а внаслідок зміни попередньої практики, тобто їхнього реформування.

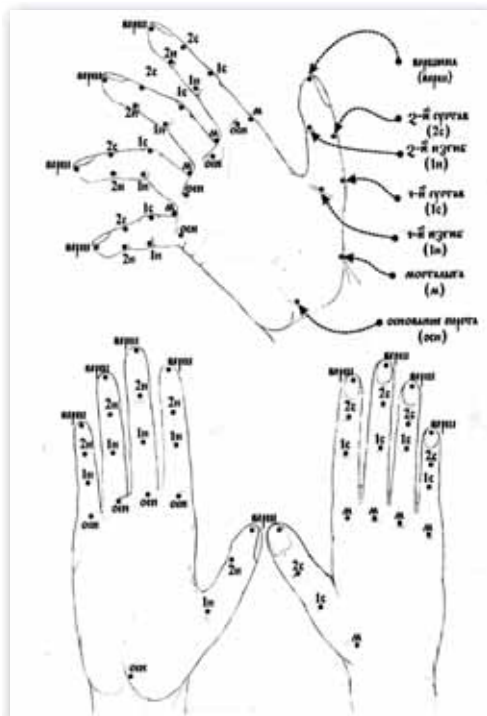
ТРИ КАЛЕНДАРНІ РЕФОРМИ: ЮЛІАНСЬКА, ГРИГОРІАНСЬКА, НОВОЮЛІАНСЬКА

Календар – це система обчислення великих проміжків часу, заснована на періодичності руху видимих небесних тіл. Основними календарними одиницями є рік, місяць, тиждень, день. Сонячний рік визначається як проміжок часу, приблизно рівний періоду обертання Землі довкола Сонця. Його обчислення ґрунтується на тому, що справжній рух Землі по орбіті відбивається у видимому русі Сонця на небосхилі. Існує декілька видів сонячного року: сидеричний (зоряний), драконічний, аномалістичний. Проте найважливішу роль зіграв в історії людства тропічний рік, який є проміжком часу між двома послідовними проходженнями центру сонячного диску через точку весняного рівнодення на небозводі. Його тривалість складає 365,242199 діб. Ця величина не є цілим числом, а тому після закінчення 365 днів залишається ще «доважок» тривалістю в 5 г. 48 хв. 46,0 сек.

Проте людина звикла мислити цілими числами, через що виникла необхідність створити таку календарну систему, яка дозволяла б реалізувати на практиці вказану тривалість року, використовуючи лише ціле число днів. Очевидно, що основними вимогами, які пред'являються до календаря, має бути його точність і простота. Ці два аспекти лежать в основі будь-якої розробки чи поліпшення календаря, однак досягнення цього завдання одразу ж зіштовхується з серйозною проблемою. Полягає вона в тому, що якщо ми хочемо досягти більшої точності, то необхідно створювати складніший календар, і навпаки – чим «простіший» календар, тим більшою буде його похибка.

Ця теза яскраво ілюструється трьома основними календарними реформами. Найбільш простим і ясним був, напевно, єгипетський календар – попередник юліанського. Єгиптяни пішли найлегшим шляхом: у їхньому році постійно було 365 днів. Проте за таку простоту довелося платити точністю. Тривалість тропічного року, як уже говорилося, складає приблизно 365,2422 днів, тому цей календар кожні чотири роки накопичував похибку в один день ($1/(365,2422-365)=4$). При такій системі певна фіксована дата (напр., день весняного рівнодення) зрушувалася і «блукала» за календарем, поступово переходячи з весни на літо, осінь, зиму і, здійснивши повний цикл за 1460 років, поверталася на своє вихідне місце.

Такий календар, звісно, був дуже не-

зручним, а тому римський імператор Юлій Цезар на пропозицію вченого Созігена здійснив реформу літочислення, запровадивши 1 січня 45 року до Р.Х. новий календар, який отримав назву за іменем реформатора – юліанський. Цей календар був уточнений через впровадження системи високосних днів, що додаються кожні 4 роки. Отже, реформу здійснили шляхом штучного ускладнення єгипетської системи. Самозрозуміло, що чисто астрономічно наявність в одному році 365, а в іншому – 366 днів неможлива, проте таке схематичне рішення дозволило точніше наблизитися до дробу 365,2422, оскільки тривалість юліанського року складає $365+1/4=365,25$ днів.

Але це поліпшення було знову лише наближенням, оскільки неточність юліанського календаря складає 1 день протягом 128 років ($1/(365,25-365,2422)=128$).

Проте збільшення точності більш ніж у 30 разів у порівнянні з єгипетським календарем було достатньою підставою для того, аби не вдаватися до подальших ускладнень структури і не приймати цю погіршеність до уваги. Ймовірно, Созіген тоді не передбачав, що його календарем користуватимуться протягом ще декількох тисячоліть.

Проте з часом ставало все очевиднішим, що і цей календар не є точним. Не треба було бути великим астрономом, аби зрозуміти, що дата весняного рівнодення поступово зміщувалася на раніші дати. Цей факт був зауважений давно, проте практичні спроби нового поліпшення календаря почалися лише з XIII століття, коли на Заході виник новий інтерес до астрономії. Помилку бачили і на Сході, де

візантійські автори XIV століття Григорій Никифор та Ісаак Аргір також вказували у своїх творах на цю неточність. Проте візантійці не пропонували жодних змін, оскільки в 1492 році закінчувалися 7000 років від «створення світу» і вірні очікували Другого пришествя Христового, не тратячи часу на поліпшення тимчасових календарних реалій.

Натомість на Заході голоси прибічників реформи звучали все голосніше і голошніше, а тому близько 1573 року папа Григорій створив спеціальну комісію, яка після десятирічної роботи запропонувала папі проект «подвійної» реформи: пасхалії (про це мова піде нижче) і календаря. Було запропоновано ускладнити систему введення високосних днів: протягом 400 років їх кількість зменшувалася на три, тобто 100-й, 200-й і 300-й роки кожного чотирьохсотріччя століття вважалися невисокосними, і лише 400-й рік залишався високосним. Цей календар було запроваджено в 1582 році папською буллою «Inter gravissimas». Реформа календаря була реалізована таким чином, що цього року було «викинуто» 10 днів, тобто відразу після 4-го жовтня наступало 15 жовтня. Таким чином було досягнуто ще більшого наближення до тривалості тропічного року: $365+97/400=365,2425$, тобто похибка такого календаря складає всього лише один день за 3333 роки ($1/(365,2425-365,2422)=3333$).

Ця реформа, на відміну від реформи юліанської, була церковною. Більше того – реформою чисто католицькою, оскільки в її основі було бажання повернутися до основ не надто зрозумілої александрійської пасхалії. Булла адресувалася лише католицьким правителям Європи – у ній не згадувалися ні православні, ні протестанти, на яких ці постанови не поширювалися і з котрими консультації з

365+218/900=365,24222, тобто похибка в один день у ньому накопичуватиметься після закінчення понад 40.000 років. Реакцією на реформу став розкол грецьких «старостильників», які відмовилися прийняти це нововведення.

Маловідомим є факт, що цей календар (а точніше – цивільний «григоріанський» стиль) був формально запроваджений патріархом Тихоном для вжитку Російською православною церквою 2 (15) жовтня 1923 року. Проте це нововведення викликало нерозуміння серед віруючих (хоча практично всі московські парафії прийняли це розпорядження), і тому 26 жовтня (8 листопада) патріарх Тихон видав нове розпорядження: «Повсюдне й обов'язкове введення нового стилю у церковний вжиток тимчасово відкласти». Тобто «новий» стиль діяв у Російській православній Церкві лише 24 дні.

На сьогодні Російська, Єрусалимська, Грузинська та Сербська Церкви, а також афонські монастирі користуються для обчислення нерухомих свят юліанським календарем, всі решта помісних православних Церков – новоюліанським, який до 2800 р. повністю збігатиметься з григоріанським.

Отже, ситуація з календарем, як видно з наведеного вище, була досить складною. А що ж відбувалося з визначенням дати святкування Великодня?

ПЕРЕНЕСЕННЯ ПАСХИ НА НЕДІЛЬНИЙ ДЕНЬ

Господь наш Ісус Христос під час Свого земного життя брав участь у юдейських святах (Ів. 2, 13-25; 5, 1-47) і після Вознесіння Його приклад наслідували апостоли (Діян. 2, 1; 20, 16). Тому найдавнішим літургійним звичаєм було святкування християнами Пасхи в день 14 нісана, тобто того ж дня, коли святкували своє свято юдеї. Цієї практики протягом тривалого часу продовжували дотримуватися християни римської провінції Асія, які ввійшли в науку під назвою «чотирнадцятники» (від слова «чотирнадцять», тобто 14-й день місячного місяця). Їхня практика була не просто «юдействуванням», а мала глибоке богословське обґрунтування, оскільки цього дня і юдеї, і перші християни очікували пришествя Месії. Піст асійців вважався «постом за братів з народу (тобто юдеїв), які заблукали», і які святкували свій празник у ті ж дні. У решті ж Церкви була проведена перша важлива пасхальна «реформа»: свято Пасхи було вирішено святкувати першого недільного дня після 14 нісана. Така зміна також мала богословську основу, проте більш «історичну»: згідно з Євангелієм, Христос воскрес «у перший день після суботи», тобто в неділю (Мт. 28, 1), а піст у п'ятницю і суботу напередодні був присвячений згадці про хресну смерть Спасителя. Обидві практики мали, безумовно, право на існування, проте така ситуація викликала замішання в середовищі вірних.

Вперше різниця у святкуванні стала предметом обговорення під час відвідин св. Полікарпом Смирнським єпископа Риму Аникета (папи Римського) близько 155 року, проте одноманітності у практиці досягнуто не було, оскільки обидві сторони бажали зберегти свою традицію. Проте церковне спілкування не було перерване – обидва єпископи здійснили Євхаристію на підтвердження своєї єдності у Христі, засвідчивши тим самим, що питання пасхальної дати не є догматичним і не може бути причиною церковного поділу.

(Продовження у наступних числах «Метри».)

**БАЖАЮТЬ
ПОЗНАЙОМИТИСЯ****ХРИСТІЯНСЬКИЙ КЛУБ
ЗНАЙОМСТВ
«НАША ДРУЖНА РОДИНА»****Нехай Вам всім пощастить!****ЧОЛОВІКИ:**

13) група «Б»: ЮРІЙ. Українець, греко-католик, 08.11.1957 р.н.; ріст – 172 см.; вага – 60 кг.; очі – сірі; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – чесність, доброта, уважність; захоплення, інтереси: – історія, люблю природу, читаю, почуття гумору; (11) – взаємна довіра, щирість, акуратність; (12) – так; (13) – 6 років; (14) – отримав церковне уневажнення подружжя; (15) – дві дочки – 23 і 24 роки, заміжні, живуть окремо; професія: – будівельник; (17) – матер. незалежний, проживаю з мамою; (18) – м. Львів; контактний телефон: +38-(093)-552-64-19.

14) група «Н»: АДРІАН. Українець, греко-католик, 11.10.1977 р.н.; ріст – 184 см.; вага – 82 кг.; волосся – шатен; (7) – здоровий; (8) – не маю; (10) – ерудований, поліглот (10 мов, в т. ч. японська); захоплення, інтереси: – подорожі, історія України, релігія; (11) – чесність, порядність; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – інженер комп'ютерної техніки; (15) – матер. незалежний; (16) – народився: – м. Львів; проживаю: – м. Торонто; контактний телефон: adrihar@hotmail.com.

15) група «Н»: ЮРІЙ. Українець, греко-католик, 18.03.1978 р.н.; ріст – 178 см.; вага – 69 кг.; волосся – світле; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – доброта, побожність, чесність, порядність; захоплення, інтереси: – духовна література, праця з молоддю; (11) – дівчина, надійна дружина священника; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – студент-аспірант, майбутній священник; (15) – проживаю з батьками; (16) – село Лавриків, Жовківський р-н, Львівська обл.; контактний телефон: 8-(050)-955-63-94; 8-(097)-450-18-38

16) група «Н»: ВАСИЛЬ. Українець, греко-католик, 30.10.1970 р.н.; ріст – 175 см.; вага – 90 кг.; очі – карі; волосся – руське; (7) – здоровий; (8) – не маю; (10) – доброта, працьовитість, чесність; захоплення, інтереси: – життя у добрих проявах; (11) – без шкідливих звичок; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – працівник на заводі; (15) – матер. та житлово незалежний; (16) – с. Зимна вода, Львівська обл.; контактний телефон: 8-(098)-420-82-27;

17) група «Н»: РОМАН. Українець, греко-католик, 02.11.1972 р.н.; ріст – 168 см.; вага – 80 кг.; волосся – шатен; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – добрий, спокійний; захоплення, інтереси: – футбол, подорожі, музика; (11) – спокійна, добра, роботяща; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – сантехнік в лікарні; (15) – матер. та житлово незалежний; (16) – с. Старий Яричів, Львівська обл.; контактний телефон: 8-(096)-431-31-17;

18) група «Б»: ЕММАНУїЛ. Українець, греко-католик, 02.01.1955 р.н.; ріст – 169 см.; вага – 66 кг.; очі – голубі; волосся – русе; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – добрий, спокійний, чесний, чуйний; захоплення, інтереси: – спорт, природа, книги; (11) – не схильність до повноти, відвертість, порядність, спільність поглядів; (12) – так; (13) – 7 років; (14) – отримав церковне уневажнення подружжя; (15) – сину 24 роки, поліглот (7 мов), інструктор по гірським лижам в Буковелі; професія: – інженер-системотехнік (ТзОВ «МАРКЕТ-МАТС»), по сумісництву – будівельник; (17) – матер. незалежний, проживаємо вдвох із сином у Львові; (18) – народився: – Закарпаття, с. Т-Ремети; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: +38-(095)-495-10-51.

20) група «Н»: АНДРІЙ. Українець, греко-католик, 24.04.1974 р.н.; ріст – 163 см.; вага – 63 кг.; очі – сірі; волосся – темно-русе; (7) – інвалід III гр.; (8) – не маю; (10) – чесність, порядність, доброта, вірність; захоплення, інтереси: – історія України, духовна література; (11) – скромність, побожність; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – вантажник на підприємстві; (15) – прож. з батьками і 2-ма братами; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-174-43-47.

21) група «Н»: НАЗАР. Українець, греко-католик, 23.04.1988 р.н.; ріст – 179 см.; вага – 69 кг.; очі – карі; волосся – шатен; (7) – здоровий; (8) – не маю; (10) – добрий, чуйний, спокійний, не конфліктний; захоплення, інтереси: – музика, книги, фільми, природа, подорожі; (11) – порядність, відвертість, спільність поглядів, взаємодовіра; (12) – так; (13) – товариські стосунки, створення сім'ї; професія: – автослюсар, електрозварник; (15) – матер. та житлово незалежний; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(096)-975-20-70.

22) група «Б»: МИХАЙЛО. Українець, греко-католик, 19.04.1959 р.н.; ріст – 168 см.; вага – 82 кг.; очі – карі; волосся – русе; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – доброта, ввічливість, врівноваженість; захоплення, інтереси: – різноманітні; (11) – добра, ввічлива, спокійна; (12) – так; (13) – 12 років; (14) – отримав церковне уневажнення подружжя; (15) – сину 15 років, здоровий, незалежний, живе окремо; професія: – вчений-агроном; (17) – матер. та житлово незалежний; (18) – народився: – Львівська обл.; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: +38-(097)-496-27-77.

ЖІНКИ:

Ще раз хочу зупинитися на питанні, хто може бути членом нашого християнського клубу знайомств КЗНДР. Такими особами можуть бути всі самотні християни із числа осіб, які: а) не були раніше у шлюбі; б) отримали уневажнення свого попереднього подружжя Церковним трибуналом; в) є вдівцями або вдовами. Чим обумовлено вибір в члени Клубу саме цієї категорії самотніх християн? Вся справа в тому, що Церква може вділити таїнство шлюбу та подружжя тільки для цієї категорії християн.

При нагоді хочу звернутися до тієї численної категорії осіб, які, хоч і є читачами нашої газети «Мета», і, зокрема, рубрики «БАЖАЮТЬ ПОЗНАЙОМИТИСЯ», але по своєму положенню не належать ні до однієї з перерахованих вище категорій осіб. Маємо вже певний досвід і позитивно вирішуємо проблеми аналогічного характеру. Дзвоніть.

За додатковою інформацією зверта-

тися до координатора християнського клубу знайомств КЗНДР при газеті «Мета» Олександра РОМАНЮКА за тел.: 8-(032)-226-43-97 (пн., ср., пт. – з 15.00 до 19.00; або у: вт., чт. – з 11.00 до 15.00);

З червня 2008 року публікація всіх оголошень в рубрику «БАЖАЮТЬ ПОЗНАЙОМИТИСЯ» платна. В конверт на адресу Клубу знайомств при газеті «Мета» потрібно вложити: а) заповнену анкету; б) копію чеку про сплату коштів.

Номер рахунку: «Кредобанк», МФО 385372; ЗКПО 2195527115; р/р 2620201054588; Галітурка І.П.; Сума платежу: 15 гривень; Призначення платежу: за розміщення анкети.

При відсутності чеку про сплату коштів анкети не будуть опубліковані.

Послуга по ознайомленню з анкетними даними всіх членів КЗНДР, які розміщені в попередніх номерах газети «Мета» в рубриці «БАЖАЮТЬ ПО-

ЗНАЙОМИТИСЯ» – надається тільки для членів КЗНДР!

Листи в християнський клуб знайомств КЗНДР надсилайте на адресу редакції газети «Мета»:

Клуб знайомств, координатору, редакція газети «Мета», площа св. Юра, 5, м. Львів, Україна, 79000
Олександр РОМАНЮК,
координатор КЗНДР

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧІВ!

1) З № 10 (59) газети «МЕТА» оголошення № 19 (чол) – знято з подальшої публікації.

2) Координатор КЗНДР не проводить листування з дописувачами. Консультації по всім запитанням, які виникають у дописувачів, координатор КЗНДР проводить виключно по телефону 8-(032)-226-43-97 за вказаним вище графіком роботи;

28) група «Б»: ОКСАНА. Українка, православного обряду, 24.10.1959 р.н.; ріст – 165 см.; вага – 60 кг.; волосся – чорне; очі – коричневі; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – емоційність, комунікабельність, поєднання протилежностей; захоплення, інтереси: – флористика, мистецтво, маркетинг; (11) – відповідальність, організаційність, сімейний лідер, доброта; (12) – так; (13) – 10 років; (14) – вдова; (15) – донька, 14 р., здорова, захоплення: спорт, танці, флористика, комп'ютер; професія: – дизайнер-флорист (творча робота); (17) – матер. і житлово незабезпечена; (18) – народилася: – м. Ужгород; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-169-00-86.

29) група «Н»: ПРИНА. Українка, греко-католичка, 21.12.1980 р.н.; ріст – 155 см.; вага – 49 кг.; очі – каро-зелені; волосся – шатенка; (7) – добрий; (8) – не пунктуальна (рідко); (10) – комунікабельна, весела, відповідальна, організаторські здібності, виконавча; захоплення, інтереси: – балетні танці, німецька мова; (11) – порядний, надійний, духовний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – філолог; (15) – проживаю з батьками; (16) – Львівська обл.; контактний телефон: +38-(093)-236-28-05.

31) група «Н»: ОЛЬГА. Українка, греко-католичка, 14.01.1958 р.н.; ріст – 175 см.; вага – 68 кг.; очі – карі; волосся – чорне; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – врівноважена, надійна, порядна; захоплення, інтереси: – вишивка, картини, театр, фітотерапія, природа, квіти, замки; (11) – розумний, інтелегентний, господар, життєрадісний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – провідний економіст; (15) – матер. і житлово забезпечена; (16) – народилася: – м. Судова Вишня; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: 69-69-65.

34) група «Н»: ОЛЕСЯ. Українка, греко-католичка, 25.02.1974 р.н.; ріст – 166 см.; вага – 56 кг.; волосся – каштанове; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – правдива, добра, романтична; захоплення, інтереси: – мистецтво, спорт, подорожі (в т.ч. гірські), історія України; (11) – чесний, добрий, розумний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – викладач ВНЗ; (15) – матер. і житлово незалежність – відносна; (16) – м. Львів; контактний телефон: kedgupa@gmail.com.

35) група «Н»: ІВАННА. Українка, православного обряду, 19.01.1966 р.н.; ріст – 164 см.; вага – 60 кг.; очі – карі; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – добра; захоплення, інтереси: – широке коло зацікавлень, книги, квіти; (11) – працелюбність, порядність; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – бібліотекар, працюю у Львові; (15) – проживаю з батьками; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-902-42-77.

36) група «Б»: КАТЕРИНА. Українка, греко-католичка, 05.03.1939 р.н.; вага – 70 кг.; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – захоплення, інтереси: – ніякі; (11) – вік 65-70 р., доброта, чуйність, чесність, щоб не пив і не кутив; (13) – 4 роки; (14) – вдова; (15) – 2 доньки: 47 р. та 34 р., живуть окремо; (16) – пенсіонерка; (17) – матер. і житлово незалежна; (18) – народилася: – Львівська обл.; проживаю: – Винники; контактний телефон: 296-38-81.

39) група «Н»: ПРИНА. Українка, греко-католичка, 28.03.1970 р.н.; ріст – 157 см.; вага – 58 кг.; очі – голубі; волосся – руське; (7) – здорова; (8) – не маю; (10) – добра, любляча, вірна; захоплення, інтереси: – любов до дітей, читання, готування смачних страв; (11) – розумний, добрий; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – вихователь в дитсадку; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – смт. Рудно; контактний телефон: +38-(097)-298-27-12.

40) група «Б»: ОЛЬГА. Українка, греко-католичка, 26.08.1975 р.н.; ріст – 160 см.; вага – 57 кг.; очі – карі; волосся – каштанове; (7) – відносно добрий; (8) – не маю; (10) – намагаюсь жити по Божих заповідях; захоплення, інтереси: – читання релігійної літератури, Святого Письма; (11) – чесний християнин; (12) – так; (13) – 5 років (30 р.); (14) – отримала церковне уневажнення подружжя; (15) – син 8 років, часто хворіє простудами, алергічний; професія: – колежд по спец. «Банківська справа», зараз не працюю; (17) – матер. залежна від батьків, житлово незалежна; (18) – м. Львів; контактний телефон: +38-(097)-346-64-39.

42) група «Н»: МАР'ЯНА. Українка, греко-католичка, 21.09.1973 р.н.; ріст – 156 см.; вага – 52 кг.; очі – зелено-коричневі; волосся – руське; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – відповідальна, вірна, принципова, неідеальна; захоплення, інтереси: – подорожі, музика, шиття; (11) – надійний, розумний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – лікар; (15) – проживаю з мамою; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-708-29-91.

43) група «Н»: МАРІЯ. Українка, греко-католичка, 17.11.1955 р.н.; ріст – 158 см.; вага – 63 кг.; очі – сірі; волосся – блондинка; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – зла, дратівлива, не врівноважена, лінєва до молитви та до праці; захоплення, інтереси: – не маю; (11) – без шкідливих звичок; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – тимчасово безробітна; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: 244-23-52.

44) група «Н»: МАРІЯ. Українка, греко-католичка, 23.08.1978 р.н.; ріст – 150 см.; вага – 55 кг.; очі – каштанові; волосся – каштанове; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – спокійна, врівноважена; захоплення, інтереси: – читання, виши-

вання, подорожі; (11) – товариський, врівноважений, без шкідливих звичок; (12) – так; (13) – товариські стосунки, створення сім'ї; професія: – державний службовець; (15) – матеріально незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(096)-820-66-24; або: +38-(096)-708-94-81.

45) група «Н»: ПРИНА. Українка, греко-католичка, 03.06.1976 р.н.; ріст – 168 см.; вага – 60 кг.; очі – блакитні; волосся – руське; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – доброта; захоплення, інтереси: – читання, майстерність; (11) – товариський, врівноважений; (12) – так; (13) – товариські стосунки, створення сім'ї; професія: – продавець одягу; (15) – матеріально незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-196-36-51;

46) група «Н»: ОЛЬГА. Українка, греко-католичка, 21.07.1965 р.н.; ріст – 175 см.; вага – 77 кг.; очі – карі; волосся – руське; (7) – добрий; (8) – не маю; захоплення, інтереси: – книги, театр, подорожі; (11) – порядність; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – бухгалтер; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(098)-560-52-85;

47) група «Н»: ПРИНА. Українка, греко-католичка, 11.02.1970 р.н.; ріст – 176 см.; вага – 74 кг.; очі – сіро-голубі; волосся – руське; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – доброзичлива, врівноважена, романтична, відповідальна; захоплення, інтереси: – подорожі, театр, книжки, англ. мова; (11) – впевнений в собі, рішучий, ширший; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – біолог, працюю в медицині; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-834-89-16;

48) група «Н»: ГАЛІНА. Українка, греко-католичка, 19.04.1978 р.н.; ріст – 170 см.; вага – 60 кг.; очі – карі; волосся – каштанове; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – відповідальна, з почуттям гумору, доброзичлива, товариська; захоплення, інтереси: – вишивання, подорожі в Карпати, читання; (11) – надійний, рішучий; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – синоптик у Львів. гідрометцентрі; (15) – частково; (16) – народилася: – Жидичівський р-н; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: +38-(097)-342-79-47;

49) група «Н»: ПРИНА. Українка, греко-католичка, 13.03.1984 р.н.; ріст – 164 см.; вага – 73 кг.; очі – сірі; волосся – руське; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – доброзичлива, спокійна, щира; захоплення, інтереси: – читання, слухання музики, подорожі в гори; (11) – добрий, чесний, щоби не зловживав алкоголем; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – геолог; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(098)-806-46-84;

Католики не можуть бути масонами

Католицький священник Ешлі Бек стверджує, що масонерія і католицизм є несумісними. Отець Бек є священником в Бекенгеми на півдні Лондона і автором книжки «Масонерія і християнська віра» (Freemasonry and the Christian Faith), опублікованої у 2005 році видавництвом «The Catholic Truth Society». В інтерв'ю лондонській «UK Catholic Herald» він поділився своїми думками:

— Кілька років тому мені розповіли, що на церемонії представлення вікарія однієї з місцевих Англійських церков Біблія, яку йому вручили, містила на обкладинці емблему масонів – квадрат і компаси. Згодом виявилось, що майже всі чоловіки з його церковної парохіяльної ради були «в квадраті». Його попередник-вікарій також був масоном. І це не якась «нижча» чи євангельська Церква – вона твердо стоїть на англо-католицькій традиції, де певна кількість духовенства та мирян впродовж багатьох років готується до того, щоб стати католиками.

В чому ж тут проблема? Річ у тім, що, за вченням Католицької Церкви, масонерія і християнство несумісні. У 1983 році Апостольський Престіл підтвердив традиційну позицію, що католики, котрі є масонами, перебувають у стані тяжкого гріха і не можуть приймати таїнства, а декларація про масонські асоціації, підписана тоді ще кардиналом Йозефом Ратцінгером, чітко стверджує, що місцеві єпископи не можуть займати іншу позицію.

Для появи такого документа були

дві причини: перша – новий Кодекс канонічного права, який з'явився саме в той час і де масонерія вже не входила до списку організацій, в які католикам заборонено вступати; друга – помилкова думка, яка побутувала наприкінці 70-х років у Великобританії та Америці, згідно з якою католики могли бути масонами у випадку, якщо місцеві ложі не були антикатолицькими (рескрипт 1983 року підкреслив цю помилку). Тому англійці та інші, хто є масонами і хочуть стати католиками, будуть змушені «здати» свої «фартушки».

Причини згаданого вчення, яке базується на вченнях багатьох пап, починаючи з XVIII століття, є теологічними. По-перше, масонерія є так званою «природною релігією», а її ритуали і принципи представляють членів як людей, котрі здатні рухатись до «спасіння» своїми власними зусиллями, – гарним прикладом цього є зображення випробування Таміно в опері Моцарта «Чарівна флейта». Масонське вчення передбачає, що масон може здобути собі спасіння через обряд ініціації та діяльність ложі (включаючи добродійні внески); таким чином, це є ідеальна релігія для «самобутнього» робітника середнього класу. Все це цілком суперечить християнському вченню, в якому ми, аби зростати у святості, потребуємо Божої благодаті через смерть і воскресіння нашого Господа Ісуса Христа.

По-друге, молитви в масонських ритуалах виключають будь-яке звертання до нашого Господа. Це переважно спалювані молитви християнського походження, в яких для зацікавлення прихильників інших конфесій Спаситель світу просто усунений або відкинений; Він – не важливий. Тож як справжній християнин може миритися з таким?!

По-третє, клятви, які під час обряду ініціації складає новий масон, вимагають обіцянки тримати в таємниці ритуали організації, хоча на той момент він іще навіть не знає, якими вони є. Тому ці клятви є такими, які християнські моральні теологи називають «пустопорожніми» – вони неприйнятні і не можуть зобов'язати людину дотримуватися їх, навіть якщо вони складені в ім'я Боже. Це – проблема власне клятв, а не, як дехто думає, тяжких покарань, до яких апелювалося в ритуалах.

Оце і є ті основні причини, чому ми вважаємо, що масонерія і християнство несумісні. Крім того, можна би було послатися на реакційний світогляд, що відображається в ритуалах, який підтримує статус-кво і заохочує членів «не поступатися своєю позицією» в суспільстві. Все це, разом зі складом лож та механізмами соціального контролю, визначених у записках 80-х років, виявляє цей рух як щось, що суперечить соціальній науці Католицької Церкви і нашому розумінню справедливості та миру у світі.

Важливо, щоб католики протиставлялися масонам суто теологічними аргументами, а також щоб ми були

добре проінформованими щодо цієї тематики, адже деколи критика масонів буває голосливою і часом – просто істеричною. Також правдою є те, що масонерія стала дещо слабшою, ніж була колись – частково завдяки книжкам, написаним 20 років тому, а також тиском на масонів виявити своє членство (переважно в поліцейських та юридичних професіях). Тож через цей занепад масонерія цілком усвідомлює свою публічну опінію і поверхнево виглядає менш таємничо, ніж була колись.

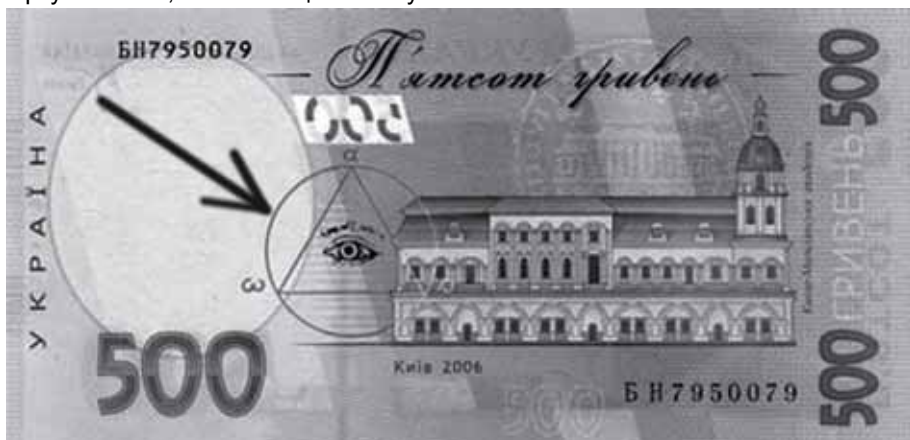
Нині масонерія продовжує мати певний вплив на Англійську церкву. Дослідження, оприлюднене Кароліною Віндзор під назвою «Масони та служіння» (Caroline Windsor, «Freemasonry and the Ministry», Concilium publications 2005), виявило, що цей вплив є досить сильним у катедрах (велика масонська служба відбулася у 2002 році в катедрі св. Павла, коли проповідь виголосив сам настоятель храму), а також те, що багато парафій, де масони ведуть себе досить активно, є слабкими в питаннях розуміння християнської віри.

Головною проблемою є те, що, незважаючи на заяви масонів, їхній спосіб життя за всіма критеріями таки є релігійним. Водночас людина не може бути одночасно і масоном, і християнином, – так само, як не може бути одночасно мусульманином і християнином. Католики прихильні до міжрелігійного діалогу і взаємної поваги, але у цьому випадку від масонів вимагається бути чесними щодо визнання того, ким вони є. А католики, які роздумують над причинами прірви між нами, можуть поглибити своє розуміння християнської віри.

Milites Christi Imperatoris

Масонської символіки не бракує в Україні. Зверніть увагу на купюру номіналом 500 гривень. На ній – око у трикутнику, символ того, хто все бачить. Автентичне зображення знаходимо й на старовинних гравюрах масонів.

Отець-редемпторист Євстахій Смаль

Народ горнувся з великою любов'ю до церкви, до свого отця в Лозині, а отець це відчував і видавав пастві частку свого серця. Проте такий стан речей лякав світську владу. Невдовзі церкву було замкнено, а ключі забрано.

Однієї ночі ми їхали до Лозини. Я пошепки розповідала сестрі, що просила двох священників висповідати професора Станіслава Людкевича. Один сказав, що вижджає кудись, другий відкрито відмовив – побоявся. Аж тут до розмови приєднався отець і запевнив, що поїде до того дому, бо ніхто туди, крім нього, піти не наважиться. Ми домовились, я дала адресу і віддалась під опіку Божу.

Отець Смаль увійшов до помешкання Людкевичів рішуче, впевнено, а професор заявив з усміхом: «О, це до мене! Свята сповідь...» Михась обійшов кілька разів будинок, заспокоїв дружину п. Зеню і сказав, що буде змога навіть тихенько поспівати. За час, поки тривала сповідь, ми приготували престіл.

Професор вийшов задоволений. «О, та тут буде щось духовне! Я завжди радий взяти участь...» – сказав піднесено і сів навпроти вітваря, святково одягнений, сповнений уваги. З нами була і мати п. Зені.

Служба Божа була співана. Отець мав приємний тенор. Та й Михась мав голос, бо співав у хорі капели «Трембіта» і в церковному хорі. Допомогали і ми з Лесею. Михась дискретно (непомітно) диригував, а кожний такт мелодії професор вибиваввистукував до поперецьки фотеля. Таким щасливим я ще не бачила його. До святого Причастя Михась хотів йому допомогти, та він все виконав сам. Потім була чудова зворушлива проповідь, суплікація, після чого відспівали ще дві пісеньки до Матінки Божої.

Просяючись, професор широко запрошував нас на другий раз, та ніхто не знав, що вже через місяць він відійде у вічність. Була ніч з 9 на 10 вересня 1979 року, коли отець Смаль сповістив нам про смерть професора Людкевича.

Ми перші були біля небіжчика. Допомогли полагодити деякі формальності, відспівали парастас, спільно молились. Отець свяченою водою покropив небіжчика, приміщення, довкола хати. На дворі вже почало світати, почали приходити люди. А ми з отцем поїхати до пані Теклі на вул. Вольності відправити поминальну Службу Божу за покійника. Отець був запрошений запечатати гріб. Він також відправляв поминальну Службу Божу на 9ий і 40ий день.

Людей, які запрошували отця, було дуже багато, проте всіх їх він пам'ятав. Це були і сім'ї повстанців, і самітні, бідні, хворі. На себе ж не звертав жодної уваги. Був дуже скромним, провадив суворе аскетичне життя. Надмірною працею втомлював себе, дуже мало спав, ночами їздив, молився за народ, Церкву, Україну. Сестричка пані Текля допомагала в міру своїх знань, піклувалась, лікувала та відживлювала, бо отець постійно постив. Часто мусив змінювати місце проживання. За кожним його виїздом уважно стежили.

Одного разу його побили посіпаки під селом Довгомостиська, що біля Судової Вишні. Здоров'я отця було дуже зрушене, він довго приходив до сил. Про другий подібний випадок ми дізналися трохи пізніше. Сталось це у Винниках, коли кілька кремезних посіпак зсадили отця з автобуса і жорстоко побили; аж надійшли робітники, які йшли рано на роботу, оборонили його, зупинили машину і закривавленого, ледь живого, відвезли до Львова у лікарню.

(Продовження у наступних числах "Мету")

Розповсюдженням символом масонів є колона, увінчана зображенням земної кулі (на фото вгорі – у вітварі храму масонської ложі). На нижньому фото: колона з головної площі України – майдану Незалежності.

ПАПСЬКІ МОНЕТИ

Окрім «Sedisvakanz» 1939 року випуску, з'явилися монети номіналом у 5 та 10 лір. Після цього в 1958, 1963 і 1978 роках з'явилися монети номіналом у 500 лір. З огляду на «Sedisvakanz» 2005 року вперше було запропоновано монетний курс «SedeVacante». Разом з повним комплектом монет номіналом від 1 цента до 2 євро, була також випущена у невеликій кількості пам'ятна срібна монета номіналом у 5 євро.

Не слід плутати тип монет «Sedisvakanz» з медалями, які мав право випускати маршал зборів кардиналів (конклаву). До 1963 року цій високопоставленій особі з представників римського дворянства – мирянинові – довірялася зовнішня військова охорона конклаву. Після обрання нового папи маршал роздавав медалі всім, хто охороняв збори кардиналів. Нагороди були вартіснішими, аніж монети «Sedisvakanz».

Від початку випуску грошей понтифіки зберігали візантійську монетну систему. Першою монетою, яку вони випустили, був каролінгський динарій. Згодом папа Іван XXII (1316-1334 рр.) прийняв в Авіньйоні флорентійську систему.

Визначити справжню вартість папських монет було складним завданням, а тому під час понтифікату Івана XXII вона варіювалася в межах 22-30 каратів. Пізніше папа Григорій XI (1370-1378 рр.) встановив для папських золотих монет остаточну вартість у 24 карати.

У 1432 році папою Євгенієм IV у Папських областях було введено дукат – монету венеціанського походження, на лицьовій стороні якої був напис: «Sit tibi Christe datus quem tu regis iste ducatus» – «Тобі, Христе, присвячено герцогство, яким ти управляєш». Останнє слово напису дало назву і самій монеті. Дукат ділився на 10 «grossi», що складало 70 baiocchi.

У 1531 році у Вічному місті з'явилася «scudo», що відповідало 1 дукатові, і «florino papale», яке дорівнювало двом «scudo» або одинадцяти «baiocchi». Після папи Юлія II (1503-1513 рр.) одна з монет була названа «giulio». За часів папи Сикста V (1585-1590 рр.) в Римі почалося карбування монети «piastra» (piaster). Потім папа Бенедикт XIV (1740-1758 рр.) знову ввів «scudo romano».

У Папській області не існувало уніфікованої монетної системи, оскільки монети карбувалися в багатьох містах регіону. Крім того, не було ідентичності між масою золотих і срібних монет.

Монети «Sacrosanctae» мають свою особливість у тому, що отримали свою назву завдяки напису «Sacrosanctae Basilicae Lateranensis Possesso» – «Вступ до володіння Святиною Латеранської базилики». Вони були випущені з нагоди набуття прав володіння Латераном новообраним папою і поширювалися при цьому торжестві серед бідних і потребуєчих Вічного міста.

Наступну особливість мала монета «paludella», що відповідала одному «soldo» і була випущена папою П'єм VI (1775-1799 рр.). Її особливість полягала в тому, що цією монетою винагороджували робітників, яким було доручено осушення Понтійського болота.

У 1835 році папа Григорій XVI (1831-1846 рр.) відновив валютну систему Папських областей і встановив, що 1 «scudo» відповідає 100 «baiocchi». 18 червня 1866 року папа Пій IX (1846-1878 рр.) ввів у Папській області валюту «ліра» (1 ліра прирівнювалася до 100 centesimi), відреагувавши тим самим на валютно-фінансову реформу Італійського королівства та відзначивши заснування 23 грудня 1865 року союзу «Union Latine» («Латинський монетний союз»), до якого вступили Франція, Бельгія, Італія і Швейцарія.

Перерахувати всі типи монет, що випускалися під суверенітетом понтифіків, є важким і ледве здійснимим завданням. Монетний двір Британського королівства не раз прагнув видати повний список папських монет, але називає лише baiocchi, bianco, bolognino, carlino, centesimi, gabbellone, lira, popetto, piastra, quinto di scudo, scudo і soldo.

(Продовження в наступному числі «Мети»)

Продовження, початок у попередньому числі «Мети»

РОЛЯ МАТЕРІ У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ

Важлива роль батька у вихованні дітей, але ще важливіша роль матері. Виховна роль батька починається тоді, коли дитина вже приходить до розуму. А виховна роль матері починається від хвили народження дитини. Батько формує розум, волю, характер дитини, а мати формує її почуття, як кажемо, серце. Мати робить дитину доброю, благородною, ніжною. І якраз це головне завдання, роль, привілей і обов'язок матері – назавжди налити серце дитини добром і любов'ю. Каже один вихователь: «Найкраща метода виховання – це дати дитині добру матір». Наполеон раз заявив: «Тільки вихованню моєї матері завдячую те, чим я пізніше в житті став. І взагалі я є того переконання, що добра або зла поведінка дорослої людини завжди є наслідком матернього виховання під час дитячих літ». Чому роль матері у вихованні дітей така важлива?

Мати – перша виховниця

Такої ролі ніхто інший не має. І вона – єдина і незаступна. Мати перша пише на серці дитини. По своєму народженні зустрічає дитина перший погляд, перший усміх, перші слова, дотик своєї матері, першу поживу з грудей матері. Мати перша дає фізичне виховання дитині. Вона її купає і з любов'ю сповиває. Мати формує серце й духа дитини. Вона перша дає їй поняття добра й зла. Від матері дитина чує перші слова молитви і перші слова рідної мови.

Один лондонський часопис був розписав конкурс з нагородою та тему: «Що це родинний дім?». На це він дістав багато відповідей. До найкращих належали такі: «Правдивий родинний дім – це золотий перстень з діамантом, а цей діамант – це мати». «Родинний дім – це царство батька, рай дитини і світ матері». «Родинний дім – це місце, де проводимо час без жалю, бо там царює справедливість, милосердя і любов».

Любов – це найважливіший чинник у формуванні нашого життя фізичного, емоційного й духовного. Тепло любови материнського серця конче не для фізичного і духового розвитку дитини. Кажуть лікарі, що по всьому світі гине велике число маленьких дітей з браку матерньої любови, хоч мають усе потрібне до життя. Діти, позбавлені тепла материнської любови, гинуть з емоційного недоживлення. Це виявили лікарі на воєнних сирітках, що залишалися без матері. Лікарі твердять, що маленька дитина

ШАНУЙ БАТЬКА І МАТІР ТВОЮ, ЩОБ ТОВІ БУЛО ДОБРЕ, І ЩОБ ТИ ДОВГО ПРОЖИВ НА ЗЕМЛІ

ЧЕТВЕРТА БОЖА ЗАПОВІДЬ

о. Юліан КАТРИЙ,
«Заповіді Божі»

так потребує материнської любови, як потребує молока. Рішальний час – це період від 6-го до 15-го місяця життя. Один дитячий лікар каже, що 37 відсотків маленьких дітей, узятих від матері, можуть умерти, хоч усе мають, якщо не матимуть материнської любови.

МАТИ – ІДЕАЛ ДИТИНИ

Малі діти, передусім дівчатка, нікого так не люблять і нікому так не

світ». Які знаменні слова! Свята мати – святі діти, свята родина, святий народ. Коли св. Іван Віяней одного разу теплими словами згадував свої дитячі літа, тоді хтось до нього сказав: «Які ви щасливі, що від дитинства навчилися любити чесноту». На те він відповів: «Після Бога, то я це завдячую своїй матері; вона була така добра. Чеснота переходить із серця матері в серце дитини, бо дитина радо робить те, що бачить у матері».

Найкращі спомини, що їх кожний з нас має – це спомини з дитячих літ. Вони залишаються незатертими на ціле життя. Один письменник каже: «Серце матері – це найкраще і найпевніше місце для сина, навіть коли він уже має сивий волос. І в цілому світі кожний має одне тільки серце».

Серце дитини в руках матері – наче м'який віск, на все податне. І мати на ньому витискає незатерту печать. Вплив матері на дитину

має в собі щось таємного і незабутнього.

Славний італійський лікар Андрій Майоккі, професор медіолянського університету і директор шпиталю, ось що пише у своїх спогадах про свою добру матір: «Тому що стало дивлюся на смерть і її поборюю, то часто стає передо мною питання про мету людського життя: Навіщо ті боротьби, терпіння, куди веде безконечна дорога кожної людини, людського роду, світу цілого?... І в цьому непроглядному лабіринті життя, в цьому мозольному шуканні за правдою постійно був зі мною милий і солодкий спогад і потіха. Я пригадую собі дитячі літа, коли, спершись на коліна моєї матері, я дивився на неї і питав: «Мамусю, пощо ми живемо на світі?» І здається мені, що все ще чую її побожні слова: «Дитино, живемо на світі, щоб Бога пізнавати, Його любити, Йому служити та щоб з Ним у вічній житті радіти». Тоді стають мені ясні всі проблеми життя».

Отож, кожна мати повинна бути свідомою того, яку велику роль вона виконує і яку тяжку відповідальність вона має перед Богом за добре релігійне виховання своїх діточок. Вона ніколи не сміє забувати, що дитина йде в життя з печаттю любови її серця.

Українські матері! Що ви пишете на серцях ваших діточок? Чий образ різьбите на серці й душі своєї дитини? Ідеалом кожної матері хай буде дати своїй дитині печать-різьбу любови Бога, ближніх, своєї Церкви й народу!

(Продовження у наступному числі «Мети»)

На фото: світанок на горі Мойсея (Ізраїль).

ЦЕРКВА НАША – МАТИ НАША

КАМ'ЯНОПІЛЬ

Кожна людина має своє життя, свою долю. Так само і кожне село, кожен храм має свою історію. Христова Церква – це наша друга Мати, яка нас хрестить, вінчає і відпроваджує у вічне життя. Так що мусимо знати та шанувати історію своєї церкви.

Історія кам'янопільського храму є по-своєму особлива, оскільки поєднує два українські галицькі села – Мразницю і Кам'янопіль, які знаходяться на віддалі 120 км одне від одного.

В далекому 1928 році греко-католицька церковна громада села Мразниця (тепер – м. Борислав) робить значний християнський та патріотичний вчинок: дарує греко-католицькій громаді с. Кам'янопіль старенький дерев'яний храм. На той час мразничани збудували нову цегляну церкву (за панування Польщі для українців це була дуже визначна подія).

Кам'янопіль же до 1928 року свого храму не мав. На той час греко-католицька громада цього села налічувала 162 особи, які ходили до церкви в сусідніх Підбірцях, де хрестили дітей, вінчалися і молилися за упокій усопших. А друга частина мешканців (римокатолики) ходили до костелу в с. Пруси, де тамтешній ксьондз Ян Скужак вів активну політику оплячення українського населення, особливо жінок.

Отож, історія храму у Кам'янополі починається з Карпатських гір. З історичних джерел відомо, що близько 1834 року парохом Михайлом Вітошинським була відбудована невеличка дерев'яна церква. Як свідчать написи на балці храму, виявлені 31 травня 1928 року і сумлінно занотовані парохом о. І.Ліщинським, на цьому місці віддавна стояла церква: «Тут от давніх літ церков була до року (1834), а сія церков року 1835 поставлена за битнощі Вельможного Пана Ксєндза Вітошинського пароха з Борислава у Мразниці (така напись була на балку сієї церкви). Церков ся за пароха І.Ліщинського 31 мая 1928 зістала розібрана і перевезена з долішнім іконостасом до села Каменопіль (парафія Підбірці) коло Львова. Попередня церков після [...] мала згоріти». У 1864 році дерев'яний храм відремонтували, і в такому вигляді він стояв до побудови нового.

Образи іконостасу, найімовірніше, є вцілілими частинами попередньої церкви. Про це може свідчити, зокрема, ікона Богоматері, яка була передана на зберігання в музей «Дрогобищина» і яку мистецтвознавці датують XVI століттям. Автором цієї ікони є дрогобицький іконописець Федько. Ікона «Одигітрія з похвалою» виконана в дусі національного відродження, адже, на відміну від своїх сучасників, які малювали «Одигітрію» у поясному чи покліноному вигляді, дрогобицький майстер намалював св. Марію, яка сидить на троні з немовлям, як Царицю Небесну, а по боках у дванадцяти клеймах зображені маленькі постаті пророків, котрі похвалою сповіщали її прихід на землю й очікування народження Сина Божого. Тим самим відроджувалася тра-диція мотиву «Небесної Цариці». Подібне вирішення образу Богородиці бере свої першовитоки з часів раннього візантійсько-го мистецтва і практично не переставало мати популярність у поствізантійському мистецтві аж до початку XVII століття. У цьому творі – як у самому образі Богородиці, так і у вирішенні усєї композиції – важко доглядіти

будь-який вплив популярних тоді прикладів сакрального мистецтва Західної України. І водночас твір цей є взірцевим прикладом доби українського відродження.

Не останню роль у житті церковної громади тодішньої Мразниці відгравали брати Богдан та Левко Лепкі, котрі були частими гостями свого швагра о. І.Ліщинського та відвідували тамтешню церкву.

Велику цінність становить збережена метрична книга реєстрації шлюбів, яка велася при церкві протягом 1788-1920 років (тобто ця книга є найдавнішою і є першоджерелом початку ведення метричних книг у Галичині). Згідно з цією книгою, за окреслений період у церкві було здійснено 285 вінчань.

Можна навести ще багато історичних фактів з життя церкви у Борисла-

ник, Гринько Островський, Михайло Островський, Теодор Савка, Теодор Сеньків». Сьогодні ми, нащадки цих людей, ще раз щиро дякуємо всім жертводавцям: нехай Господь щедро Вас винагородить!

Ще живі очевидці тих знаменних для Кам'янополя подій. Так, старенька Зиновія Іванишин (1922 р.н.) згадує, як тішилися кам'янопільські українці будівництву церкви, як вони, тоді ще маленькі діти, весело бавилися біля фундаменту майбутньої церкви.

Храмовим святом у Кам'янополі є празник Усікновення голови святого Івана Христителя. Старші люди говорять, що так церкву назвали на честь чоловіка, який подарував під будівництво храму власну землю. А звали його Іван Мельник (Міхалишин). За словами мешканки села Ірини Мельник, спочатку планувалось храмовим святом зробити 7 липня (день народження пророка), та оскільки цього дня празник святкують близькі церкви в Сороках-Львівських та Винниках, вирішили зупинитись на дні смерті Івана Христителя, який припадає на 11 вересня. Так кам'янопільська церква отримала нове ім'я та храмове свято.

Побудова церкви в Кам'янополі стимулює піднесення патріотичного духу, за яким настає пошквнення культурно-просвітницької діяльності. У 1931 році будується новий будинок читальні, відкривається українська бібліотека та дитячий садочок, які до 1939 року слугували оплотами відродження національної свідомості. 1937 року в селі засновується товариство «Рідна школа».

Протягом 1922-1937 років парохом в селах Підбірці та Кам'янопіль був отець-декан Петро Пилипець – людина, яка зробила великий вклад у справу зміцнення позицій Греко-католицької Церкви та популяризації українства на наших теренах. Саме під його опікою була зведена церква в Кам'янополі (1928 р.), а також поставлена нова мурована церква в Підбірцях (1934 р.).

Отець Пилипець користувався великою повагою в усій околиці. З літературних джерел дізнаємося про випадок, який стався 1924 року у Винниках під час посвячення відновленого пам'ятника Т.Г.Шевченку. Зважаючи на політичну ситуацію, яка склалася на той час, польська влада за жодних умов не хотіла дати дозволу на його урочисте відкриття. Староста міста поляк Зелінський категорично заборонив проведення масових зборів українців. Однак делегації патріотично налаштованої інтелігенції якимось чином вдалося вплинути на прийняте ним рішення. Проте Зелінський погодився змінити свою позицію лише за умови, що промова виступаючого буде дуже короткою і не міститиме жодних патріотичних нот. Цю почесну справу було доручено о. Петру Пилипцю.

Водночас проти українців готувались провокації. Довкола пам'ятника було виставлено багато поліції, а серед людей стояли польські провокатори. Варто було прозвучати з трибуни бодай одному патріотичному щодо України слову, як в той же час мітинг би розігнали, а його учасників заарештували.

Мирослав БРОДА

(Далі буде)

Слідами учасників прощі до Фатіми і Люрду в травні 2009 року

Під вечір 12 травня численна група паломників вирушила автобусом до всесвітньвідомих місць поклоніння Богоматері: - Фатіми і Люрду. В прощі взяв участь як духовний наставник священик церкви свв. Ольги і Єлизавети у Львові о. Миколай Фредина і керівник паломницького центру «Джерела духовності» Львівської Архидіоцезії п. Юрій Дроф'як. Проїхавши дорогами Польщі і спочивши, зупинимось у Відні – колишній столиці Австро-Угорської імперії, до складу якої входила і Галичина. Спершу відвідуємо церкву св. Варвари, де о. Миколай відслужив св. Літургію. Церква існує від 1775 року і при ній створено церковне братство для виховання молодого покоління австрійських українців. Протягом дня знайомимось з визначними спорудами старого Відня. Заходимо до собору св. Стефана – це одна із найбільших європейських святинь – символ Відня. Побудований у XIII-XV ст., собор набув сучасного вигляду в 1511 році. Висота його південної вежі становить 136 м., північної – 68 м. Храм частково потерпів від пожежі під час останньої війни, але протягом двох років його відновлено.

Дальша дорога веде нас до Венеції – єдиної серед міст світу, яка розташована на 118 островах, з'єднаних між собою каналами і мостами. Проїжджаємо десятки тунелів. Дорога прокладена над провалами, над якими прокладено мости – шедевр інженерної техніки. Венеція, в минулому незалежна держава, підтримувала тісні торгівельні зв'язки зі Сходом Європи, особливо з Візантією і країнами Причорномор'я, зокрема з Кримом. Заходимо на площу св. Марка, де завжди повно голубів і туристів. Площу прикрашає старовинний одноіменний собор, заснований в 829 році. Архітектура собору відображає вплив Візантії і Західної Європи. Венеція багата гарними будівлями, що в поєднанні з каналами створює особливий колорит.

Наша наступна зупинка – місто Падуа. Тут знаходиться відомий собор присвячений св. Антонію. Архітектурно він схожий на храм у Венеції. Його будову розпочато у 1232 році і закінчено при кінці століття. Св. Антоній, глибоко шанований серед віруючих, народився у 1195 році в Лісабоні, в заможній родині, всупереч батькові рано залишив рідну домівку, прибув ім'я Антоній. Прославився як проповідник, подорожував, поборював ересь. Вважається як угодник-посередник між «земним і небесним». Помер св. Антоній в молодому віці, у 1235 році, похований в соборі. До його могили навідуються паломники з різних країн. Земні останки померлого збереглися добре, що засвідчила комісія, яка за дозволом Івана Павла II відкрила домовину.

Далі переїжджаємо вже територію Франції. Минаємо зону відомих курортів, зокрема Ніццу, де в повоєнні роки наш відомий футболіст, львів'янин, Олександр Скоцьєн збирав заслужені лаври. Зупинимось у Марселі – великому портовому місті (відомому тим, що у 1934 році тут був вбитий хорватським терористом король Югославії Олександр).

Перед паломниками Іспанія. Прибуваємо до столиці Каталонії Барселони. Це гарне місто приваблює південним колоритом, голубим морем, багатою архітектурою. Загальну увагу привертає кафедральний собор Пресвятої Родина (Sagrada Familia), зведений за проектом архітектора Антонія Гауді у 1882-1926 роках, однак ще не закінчений. Завершити його заплановано до 2026 року – сторіччя від часу трагічної смерті автора проекту.

Зранку, після св. Літургії маємо приємну зустріч з нашими заробітчанами. Потім відвідуємо знаменитий парк Тіґадо. На вершині парку є невеликий храм, прикрашений статуєю Христа. Звідси відкривається прекрасна панорама міста. Другу половину дня проводимо на узбережжі моря. Після Барселони зупинимось у столиці Іспанії Мадриді, де поряд із сучасністю нагадує про себе минула епоха, багата пам'ятниками і прикрасами в іспанському стилі.

На сьомий день подорожі 18 травня прибуваємо врешті до південно-західного краю Європи – до Фатіми. Місто з населенням понад 8 тисяч жителів знаходиться 110 км на північ від Лісабону, 20 км на південь від міста Лейрія. Тут, малолітнім пастушкам – Луціі Есуа, Франциску і Яцинті Марто (відповідно 10, 9, 7 років) 13 травня 1917 року об'явилася Богородиця.

Роман МАТКОВСЬКИЙ

(Продовження у наступному числі "Мету")

Стара дерев'яна мразницька церква.

З таким питанням звернулася журналістка Радіо «Свобода» Ярина Матвійчик до о. Павла Вишковського ОМІ, директора Католицького Медіа-Центру

– *Отче, скажіть, чому Церква так довго – майже до 1992 року – засуджувала теорію Галілео Галілея і лише нещодавно її визнала?*

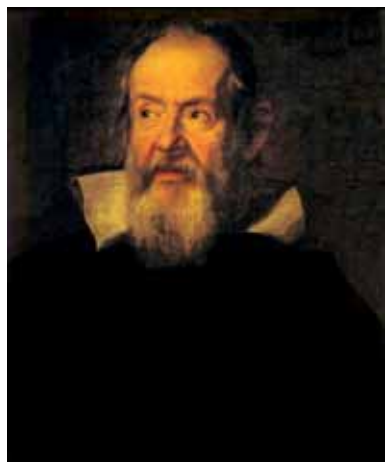
– Якщо послухати сьогоднішні ЗМІ, то можна лише подивуватися цій «чорній легенді» навколо Галілея, начебто він страждав у льохах інквізиції, був нею тортурований і врешті спалений на вогнищі. Це – один із тих випадків, коли сьогодні говориться про цього геніального астронома і водночас – про неправильну позицію Церкви, котра начебто воювала з розвитком науки. Тепер, у рік астрономії, який обходимо з нагоди 400-ї річниці відкриття телескопу саме Галілео Галілеєм, ці звинувачення просто відживають. Навіть саму дату реабілітації Галілео Галілея Церквою оскаржувани підписують по-різному: знаходимо 1965-й, 1971-й, а ви називаєте 1992-й рік.

В дійсності, однак, Галілей не був спаленим на вогнищі, навіть ані хвилини не провів у в'язниці, не був тортурований, і його навіть не визнано за єретика. Звичайно, його судили, але впродовж усього судового процесу його трактували з великою пошаною. Трагедія Галілео полягає в тому, що він виступав проти того, що для всіх було очевидним, як сонце на небі, що рано сходить, а ввечері заходить. Він, будиши глибоко переконаним у правдивості Копернікової теорії, представляв її не як теорію, а як факт, хоча ще не був спроможним це довести.

Про судовий процес над Галілео розповідає книга підсекретаря Папської Ради у справах культури отця Мельхіора Санче-за де Тока під назвою «Галілей і Ватикан». Про неї можна більш детально дізнатися в інтерв'ю, яке отець де Тока дав агенції «Зеніт», цитоване також у Ватиканському Радіо. Цей священник пригадує, що на початку XVII століття Церква у справі інтерпретації Святого Письма керувалася вченням Тридентського Собору, яке впроваджували дуже обережно, але й розсудливо, як на ті часи. Біблію потрібно було розуміти дослівно, хіба що якась доведена правда підказувала б алегоричну або духовну інтер-

претацію.

Церква була готова прийняти Копернікову теорію, визнати, що це Земля обертається навколо Сонця, якби Галілей був тоді в змозі це довести. Тим часом Галілей ще не мав доказів, а водночас проголошував вищість

Галілео Галілей (1564-1642)

Копернікової теорії над Птоломеєвим геоцентризмом і хотів, аби Святе Письмо інтерпретувати відносно Коперніка. Вчений трохи поспішив і саме за це був засуджений.

Судовий процес над Галілеєм мав дисциплінарний характер. Астроном порушив заборону навчання Копернікової теорії, а також підступом здобув іпріmatur, тобто дозвіл на друк своєї книги, в якій доводить вищість Коперніка над Птоломеєм. Арто зазначити, що на процесі Галілея не визнано єретиком, а стверджено лише, що в світлі тодішньої науки бракує доказів того, що Земля обертається навколо Сонця; Коперніковий геліоцентризм перебуває в протиріччі до того, що говорить Біблія. Так вважали тоді у світі. При цьому найбільших опонентів Галілея мав не в Церкві, а серед вчених академічного світу, які вважали його твердження абсурдними.

– *А як стосовно його арешту?*

– Ще раз хочу підкреслити, що Галілей не перебував у в'язниці, і його не палили на вогнищі, – він перебував лише під домашнім арештом. Щотижня він повинен був молитися, проказуючи сім покутних псалмів. Йому було наказано зрестися недоведених тверджень, а його книга потрапила на індекс. Звичайно, цей вирок був приниженням для вченого, але не мав нічого спільного зі справжнім засудженням; навіть

більше – Галілей, котрий з часом став «просвітителем», навіть ні на хвилину не перестав бути переконаним, хоча й не вірцем, католиком. Йому залежало на авторитеті Церкви, і саме тому він старався, щоб церковна влада не засудила Копернікової теорії, маючи надію, що колись вдасться це довести. І справді, Церква ніколи не засудила геліоцентризму, хоча мало хто про це сьогодні пам'ятає.

– *То коли ж все таки Церква реабілітувала Галілео Галілея? Вказали на початку, що подаються різні дати...*

– Я тільки що повторив, що Церква ніколи не засуджувала геліоцентризму. До сьогодні пам'ятаю, як під час мого навчання в Римі дивувався, що неподалік будинку Апостольської Пенітенціарії є площа й монумент, присвячені цьому вченому. Якби було інакше, то його там поруч не було б. Звичайно, це не означає, що хочеться виправдати той факт, що судді Галілео Галілея були безвинні, як це роблять сьогодні російські ЗМІ, намагаючись усіма силами виправдати страшні злочини Сталіна.

Майже 30 років тому спеціальна комісія, створена Папою Іваном Павлом II, дослідила таємний Ватиканський архів. У документах інквізиції не знайдено жодної сенсації. Кардинал Поль Пупар, який звітував про дослідження комісії, визнав, що судді Галілея допустились помилки. З одного боку, вони не були спроможні розрізнити правди віри від багатовікової космології; з іншої ж – мали побоювання, що коперніковий переворот міг би порушити традицію, загрозити вірі, призвести до «згіршення найменших». Тому їм видавалося, що їхнім обов'язком є заборонити навчання цієї наукової теорії. «Сьогодні вже знаємо, – говорить отець Санчез де Тока, – що заборона навчання наукових теорій є помилкою. Не до Церкви належить судження, що можна довести науково, а що ні».

Завершуючи, хочу зазначити, що на деякі правди віри можна знайти підтвердження в науці, але віра – це надприродний вимір, який торкається особистого зв'язку людини з Богом, який наука не завжди спроможна довести.

Католицький Медіа-Центр

Вітаємо Ювілярів!

У грудні святкують ювілеї:

25-ліття священства – о. Мирослав Войцихівський (04.12)

95-ліття уродин – о. Василь Притула (12.11)

55-ліття уродин – о. Йосиф Лучит (26.12)

40-ліття уродин – о. Ігор Хороз (22.12)

35-ліття уродин – о. Ігор Леськів (12.12)

Вчені виявили в людині вроджену віру в Бога

Справжню сенсацію в світових наукових та інтелектуальних колах викликало відкриття вчених з британського Брістольського університету, коли вони встановили, що сучасна людина народжується з вірою в Бога. Про їхню роботу повідомляє лондонський тижневик «Санді таймс». «Ми встановили, що хід мислення дитини включає інтуїтивну віру в надприродне», – заявив керівник досліджень професор Брюс Худ.

Протягом століть найавторитетніші світові теологи і філософи намагалися довести або спростувати існування Всевишнього. Проте звичайна логіка виявилася безсилою відповісти на це питання, яке

сучасною наукою було оголошено ірраціональним. Проте новітні дослідження наукового колективу з Брістоля доказали, що без віри в Бога ні homo sapiens, ні сучасне суспільство не могло би з'явитися на світі. На думку фахівців, на зорі людства ті групи людей, які вірили у Всевишнього, у справедливість і впорядкованість світопорядку, створювали міцніші соціальні зв'язки і тим самим підвищували ступінь свого виживання. Саме вони заклали основи сучасної цивілізації і дали їй імпульс для розвитку. Відповідно, племена і групи людей, які були позбавлені поняття і віри в Бога, розпадалися і зникали, не залишивши після себе слідів.

Генетики встановили, що не всі юдейські священники – нащадки Арона

Генетики, які проводили дослідження так званої Y-хромосоми Коена, дійшли висновку, що древні юдейські священники мали не одного, а декількох не зв'язаних між собою споріднених предків по чоловічій лінії, повідомляє сайт Medical News Today.

Згідно зі Святим Письмом, лише прямі нащадки Арона, брата Мойсея, могли ставати юдейськими священниками, або коганім. Із зруйнуванням Єрусалимського храму коганім втратили свої сакральні функції, проте їх нащадків можна знайти і сьогодні – вони носять прізвище Коен (Коган, Каганович і так далі). Близько 10 років тому група вчених, серед яких були американець Майкл Хаммер та ізраїльтянин Карл Корецькі, досліджували нащадків Арона і дійшли висновку, що більшості із них властивий характерний «малюнок»

коду Y-хромосоми, названий ними «модальний гаплотип Коена». Носіями цього гаплотипу виявилися більшість сучасних нащадків юдейського священства – як ашкеназі, так і сефарди, причому в неевреїв «гаплотип Коена» відсутній.

Нещодавно Хаммер і Корецькі разом з іншими ученими з Росії та Ізраїлю провели нове дослідження генетики 1.500 євреїв та 2.000 неевреїв і визначили характерні риси Y-хромосом, назвавши їх «розширений модальний гаплотип Коена». Окрім єдиного загального предка, який жив приблизно 3.200 років тому, генний «слід» якого можна знайти приблизно в 30 % сучасних коганім, вони мали ще декількох, не зв'язаних між собою споріднених. Проте їх тип Y-хромосоми також присутній у багатьох коганім із різних єврейських громад світу і відсутній у неевреїв.

Унікальна знахідка єгипетських археологів

Єгипетські археологи проявили вірність професійній етиці і благородство, повідомивши про унікальну знахідку – скарб, який містить коштовні камені і монети, викарбувані Йосифом-праведником

(син Якова) в період його управління господарством Єгипту при фараоні. Монети з портретом Йосифа-праведника на одній стороні та ілюстрацією снів фараона про сім корів, розшифрованих Йосифом – на другій, як повідомляють єгипетські археологи, мають вартість чвертьграмової золотої монети.

До цього вчені в арабських країнах робили зусилля для заперечення правдивості біблійної версії історичних подій, аби спростувати претензії єврейського народу на Ерец-Ізраїль та Єрусалимський храм.